

Diari de les idees 63



Aparte de la guerra en Ucrania, donde los violentos combates que están teniendo lugar en Severodonetsk pueden suponer un giro importante en el escenario bélico y donde preocupa el papel que puedan tener los oligarcas en la Ucrania post-conflicto, esta nueva edición del *Diari de les idees* destaca las relaciones entre Estados Unidos y China, con las declaraciones del secretario estadounidense Antony Blinken y la réplica por parte del ministerio chino de asuntos exteriores, en un momento en el que ambas potencias están inmersas en una carrera diplomática para extender su influencia en el Pacífico Sur. También dedicamos una atención especial a Sudamérica, donde por primera vez un candidato de izquierda tiene posibilidades de ganar las elecciones presidenciales en Colombia, poco después de la celebración en Los Ángeles de la cumbre de las Américas con el objetivo final de hacer avanzar la integración con vistas a un futuro sostenible, resiliente y equitativo. Otros temas relevantes en esta edición son la decisión de Dinamarca de integrarse en la política de seguridad y defensa de la UE, la delicada situación del Primer Ministro británico Boris Johnson, quien acaba de superar una moción de confianza presentada por sus propios diputados, la disminución de la calidad democrática en el mundo y los peligros de los sesgos actuales de la Inteligencia Artificial.

En cuanto a la guerra en Ucrania, Ben Hall y Roman Olearchyk advierten en el *Financial Times* del peligro que pueden representar los oligarcas ucranianos en el contexto bélico actual. Los grandes empresarios y oligarcas ucranianos, que en 2014 con la ofensiva de Putin que acabó con la anexión de la Península de Crimea y parte de la región oriental del Donbás tuvieron un papel muy importante en la política ucraniana, se encuentran del todo desaparecidos y su influencia política y mediática ha disminuido enormemente. En 2014, la élite empresarial ucraniana financió batallones de voluntarios extranjeros y algunos fueron

nombrados gobernadores en zonas, como Ihor Kolomoisky que fue nombrado gobernador de la región de Dnipropetrovsk, Serhiy Taruta, magnate del acero, designado gobernador de la región de Donetsk y Oleksander Yaroslavsky, alcalde de Járkov, la segunda ciudad más grande del país. Ocho años más tarde, con un ejército ucraniano mucho mejor preparado con la ayuda de Estados Unidos y parte de la OTAN, la labor de estos oligarcas se concentra básicamente en la financiación de la guerra. Sin embargo, los autores señalan que es probable que estos oligarcas vuelvan a primer plano e incrementar su riqueza con la reconstrucción del país después de la guerra, gracias a las aportaciones millonarias de Occidente.

Paralelamente, desde las páginas de *The Guardian*, Jürgen Stock, secretario general de Interpol, alerta de otro peligro para Ucrania post-conflicto: la posibilidad de que las armas enviadas tras la invasión rusa acaben en la economía sumergida y a manos de criminales. Stock recomienda a los países exportadores de armas colaborar con las operaciones de control de Interpol, ya que grupos de criminales intentarán explotar la situación caótica y la disponibilidad de una cantidad ingente de armas disponibles en el mercado negro. Subraya que esto ya ocurrió en Afganistán, donde grandes cantidades de armas y equipamiento sofisticado fueron abandonadas y cayeron en manos de grupos terroristas y de los talibanes.

Ana Pouvreau también señala en la revista *Conflicts* que la corrupción endémica, que ha afectado a las perspectivas de desarrollo de Ucrania desde su independencia en 1991, plantea interrogantes sobre el alto riesgo de que la ayuda financiera masiva se desvíe hacia individuos corruptos y poderosas redes criminales. Poco antes de la guerra, tanto la comunidad internacional como la ciudadanía ucraniana eran unánimes en su condena de la corrupción en el país. En 2020, según la ONG *Transparency International*, Ucrania compartía el mismo índice de percepción de la corrupción que Zambia o Sierra Leona. Por su parte, en 2021, el Tribunal de Cuentas Europeo (TCE) deploró, en un informe titulado Reducción de la gran corrupción en Ucrania, que la acción de la UE para la reforma en Ucrania había sido ineficaz para combatir éste azote. El informe señala que cada año desaparecen decenas de miles de millones de euros a causa de la corrupción, los flujos financieros ilícitos y el blanqueo de dinero. También advierte que la corrupción es endémica, lo que obstaculiza la competencia y el crecimiento y socava el proceso democrático del país. El TCE también advierte de las conexiones entre oligarcas, altos funcionarios, líderes políticos, el sistema judicial y las empresas públicas y lamenta el fracaso de la UE por desarrollar una auténtica estrategia dirigida a combatir la gran corrupción. Sin embargo, y sin tener ninguna garantía de que los fondos liberados se utilizarán como se pretende, Occidente ha anunciado una ayuda financiera nunca vista desde la Segunda Guerra Mundial: Estados Unidos (40.000 millones de dólares, superior al PIB de Camerún); el G7 (19.800 millones de dólares); la UE (10.000 millones para los refugiados en abril de 2022 y 6.000 millones de euros para la ayuda a la reconstrucción en mayo de 2022); Francia (300 millones de euros); el FMI (1.400 millones de ayuda de emergencia). El 18 de mayo, la presidenta de la Comisión Europea, Ursula von der Leyen, anunció su plan para pedir préstamos conjuntamente a los estados de la UE, inspirado en el plan de recuperación post-COVID, para financiar la reconstrucción de Ucrania y el establecimiento de un nuevo instrumento financiero llamado *RebuildUkraine*, apoyado por

el presupuesto europeo. Por último, los fondos puestos a disposición de Ucrania por los líderes occidentales a pesar de la corrupción sistémica que existe desde hace varias décadas, comporta un gran riesgo de reforzar la posición de ciertos oligarcas que, sin embargo, son responsables de gran parte de los problemas sistémicos del país, así como la de las redes criminales, poniendo así en peligro el futuro del pueblo ucraniano.

Esto se da en un contexto en el que, a pesar del incremento y endurecimiento progresivo de las sanciones, no hay ningún indicio de que Rusia vaya a retirarse de Ucrania. Esto no es ninguna sorpresa, dado que las sanciones han tenido el efecto perverso de aumentar el coste de las exportaciones de petróleo y gas de Rusia, incrementando así de forma notable su balanza comercial y financiando su esfuerzo de guerra. Larry Elliott señala en *The Guardian* que, durante los primeros cuatro meses de 2022, Rusia presenta un superávit por cuenta corriente de 96.000 millones de dólares, más del triple que en el mismo período de 2021. Además, Rusia no tiene ninguna dificultad para encontrar mercados alternativos para su energía, y por ejemplo sus exportaciones de petróleo y gas a China en abril aumentaron más del 50% interanual. Como complemento. Aisha Majid aporta datos a *The New Statesman* sobre el crecimiento de las exportaciones de petróleo ruso desde el inicio de la invasión y afirma que la guerra parece estar reconfigurando los mercados mundiales del petróleo. En el último trimestre de 2021, aproximadamente el 95% del petróleo ruso exportado a través del mar Ártico, Báltico y Negro se quedó en Europa. Sin embargo, en abril y mayo de este año este porcentaje se redujo hasta el 59%, según el think tank *Center for Research on Energy and Clean Air*, aunque Rusia ha continuado exportando más de 30.000 millones de euros de petróleo en los países de la UE desde el inicio de la invasión. En cambio, las economías occidentales se enfrentan a un período de crecimiento lento o negativo y de aumento de la inflación. Los bancos centrales consideran que deben responder a la inflación galopante aumentando los tipos de interés y el paro aumentará. Por otra parte, los problemas a los que se enfrentan los países más pobres son de diferente orden de magnitud. Para algunos de ellos, el problema no es el estancamiento económico, sino el hambre, como consecuencia del bloqueo del suministro de trigo de los puertos del Mar Negro. Putin no se rendirá incondicionalmente y el potencial de daños colaterales de la guerra económica es evidente: caída del nivel de vida en los países desarrollados; hambre, disturbios alimenticios y una crisis de la deuda en el mundo en desarrollo.

Respecto a los asuntos globales, en una entrevista en *Foreign Affairs*, el secretario de estado norteamericano Antony Blinken hace un repaso de distintos temas de actualidad desde la perspectiva de la política exterior de Estados Unidos: la guerra en Ucrania, la crisis alimentaria global, la relación de Estados Unidos con China y, finalmente, la relación con Arabia Saudita. El secretario de Estado afirma que, desde mucho antes de que Putin iniciara la ofensiva en la frontera ucraniana el 24 de febrero, la Administración Biden tenía muy claro que su intervención en el conflicto sería únicamente para defender la seguridad y la independencia de los ucranianos y no para declarar la guerra a Rusia. Sobre la crisis alimentaria global provocada por el cambio climático, la pandemia del COVID-19 y la invasión de Ucrania, Blinken afirma que el propósito prioritario de la política exterior estadounidense es ayudar a los países más necesitados mediante asistencia técnica y económica. En cuanto a las relaciones con China, el secretario de estado advierte de las pretensiones de China para acabar con el orden mundial actual e instaurar uno iliberal a

largo plazo. Afirma que, si Estados Unidos no puede cambiar los planes de Pekín, podrá influenciarlos a través de la cooperación con otros países europeos y asiáticos y estableciendo una estrategia común. Por último, respecto de las relaciones con Arabia Saudí, Blinken destaca que, tras ocho años de guerra en Yemen, se ha conseguido por primera vez un alto al fuego, y que EEUU confía en poder mejorar sus relaciones, así como con los Emiratos Árabes Unidos, dos actores fundamentales en lo que se refiere a los conflictos con China y Rusia y el suministro de energía a Europa.

Por su parte, desde las páginas de *Le Grand Continent*, el portavoz del ministerio chino de asuntos exteriores Wang Wenbin responde a la doctrina Blinken y considera que EEUU tiene como objetivo interferir en los asuntos internos chinos y difamar a la política exterior del país, con vistas a mantener la hegemonía y el poder estadounidenses. Asimismo, advierte que Taiwán, Xinjiang, Hong Kong y Tíbet constituyen asuntos internos de China e insiste en que resolver la cuestión de Taiwán y conseguir la reunificación completa del país es la aspiración común y la firme voluntad de todos los chinos, y que por tanto China no tiene margen de compromiso. Por último, denuncia que Estados Unidos habla de competencia, pero lo que realmente están haciendo es generalizar el concepto de seguridad nacional, participar en sanciones unilaterales ilegales y una jurisdicción a largo plazo, lo que perjudica gravemente los derechos e intereses legítimos empresas chinas y priva injustamente a otros países de su derecho al desarrollo.

Continuando con las relaciones entre EE.UU. y China, Katie Stallard analiza *The New Statesman* la carrera diplomática que están protagonizando ambas superpotencias en las islas del Pacífico Sur. En un contexto político en el que muchos analistas occidentales auguran una nueva Guerra Fría entre Estados Unidos y China, los estados del sur del Océano Pacífico se han convertido en protagonistas. Wang Yi, ministra de Asuntos Exteriores de China, viajó a las Islas Fiyi con la intención de llevar a cabo una cumbre con los ministros de exteriores de las Islas del Pacífico y plantearles un acuerdo económico y de seguridad. La respuesta de Australia, aliado estadounidense, no se hizo esperar, y la nueva ministra de Asuntos Exteriores viajó a la capital de Fiyi con la intención de frustrar ese pacto. Durante la última década, China ha proporcionado mucha ayuda económica y ha aumentado sus lazos con los países de la región: así pues, por ejemplo, el valor comercial entre las islas del Pacífico y China superó a Australia ya en 2013, y las importaciones y exportaciones de la superpotencia asiática con las Islas Salomón representan el 46% de los intercambios totales del país. El pasado mes de abril ambos países firmaron un acuerdo que permite a China enviar sus fuerzas de seguridad a las Islas Salomón y utilizar sus puertos, y todo indica que China tiene la intención de firmar el mismo tipo de acuerdo con Kiribati, Samoa, Tonga, Vanuatu, Papúa Nueva Guinea y Timor Oriental.

Otro tema destacado es la posible victoria del candidato de izquierdas Gustavo Petro en la segunda vuelta de las elecciones presidenciales de Colombia. Olga L. González analiza sus posibilidades en la revista *CTXI*. Gustavo Petro, presidente de la coalición Pacto Histórico, es el primer candidato de izquierdas en ganar una primera vuelta de elecciones presidenciales en Colombia, con el 40% de los votos. El 19 de junio se enfrentará en la segunda vuelta con el candidato de la Liga de Gobernantes Anticorrupción, Rodolfo Hernández, quien cuenta con el apoyo de la derecha y de la extrema derecha

tradicionalista. Gustavo Petro fue guerrillero del Movimiento 19 de abril (M19), una guerrilla formada por antiguos miembros de las FARC. Después de que M19 firmara la paz en 1991, Petro se incorporó a la vida política como diputado de la Asamblea a finales de la década de los noventa y principios del dos mil. Entre 2012 y 2015 fue alcalde de Bogotá hasta que fue sustituido en base a una polémica decisión judicial. En 2018 se presentó a las elecciones presidenciales, pero fue superado por Ivan Duque. Sin embargo, el contexto actual es muy distinto al de las últimas elecciones. Primero, el partido de Ivan Duque ha perdido mucho prestigio entre el electorado colombiano. Segundo, las propuestas electorales contra las FARC (que solían ser un reclamo de campaña muy importante) ya no tienen tanta fuerza después de firmarse la paz en el 2016. Tercero, los colombianos han descubierto la movilización y la protesta social, sobre todo por parte de los más jóvenes. Por último, las graves consecuencias de la pandemia de COVID-19 en Colombia y la violencia en el país han contribuido a reforzar la candidatura de Petro. Los principales puntos del programa de Pacto Histórico son una reforma fiscal progresiva, fortalecer el sistema público de salud, proteger la industria nacional, desarrollar un programa para la transición ecológica y fortalecer el turismo en el país.

También en América Latina, Miguel González Palacios analiza en *Open Democracy* la cumbre de las Américas celebrada en Los Ángeles del 6 al 9 de junio y destaca que el panorama no parece muy favorable para alcanzar el objetivo declarado de hacer avanzar la integración con vistas a un futuro sostenible, resiliente y equitativo. A su vez, la cumbre ha sido un escenario clave para que la administración de Joe Biden concretara la promesa de reanudar el liderazgo de su país en los espacios multilaterales, y para recuperar el terreno perdido en los últimos años ante China, Rusia y otros actores globales en su “patio trasero”. Por otra parte, en medio de una coyuntura complicada y de crisis del multilateralismo a nivel regional y mundial, la cumbre ha tratado de temas urgentes que requieren la acción coordinada entre los países de la región, como la emergencia climática, la crisis migratoria, la cooperación sanitaria y la recuperación económica y social de los estragos dejados por la pandemia de COVID-19, a lo que se suma el realineamiento geopolítico global que significa la guerra en Ucrania.

El politólogo Marc Sanjaume destaca en *Público* las lecciones que pueden aprovechar los soberanismos europeos de la evolución política de Quebec a lo largo de las últimas décadas. El próximo mes de octubre se celebrarán elecciones para la Asamblea Nacional y los sondeos pronostican por un lado una victoria abrumadora del nacionalismo autonomista conservador liderado por el actual primer ministro François Legault y por otro la desaparición del Partido Quebequés (PQ), que se convertiría en una fuerza extraparlamentaria medio siglo después de su fundación en 1968. Sanjaume apunta que, a pesar de todo, el PQ ha logrado varios objetivos históricos del soberanismo quebequés. En el plano institucional, Quebec ha conseguido cotas de autogobierno muy notables, desde la articulación política del movimiento soberanista en los años 60 a la oficialidad de la lengua francesa, el modelo de escolarización de inmersión en francés (importado en Cataluña en 1983), un sistema de pensiones propio, la selección de la mayoría de demandas de inmigración y asilo, una notable red de representación exterior con representación propia en la UNESCO, una ley de referéndums provincial, asimetrías institucionales diversas y un grado de desarrollo territorial y energético singular mediante instituciones y empresas

provinciales. Quebec es hoy una nación que simplemente no existiría tal y como la conocemos sin el profundo impacto del PQ. No se trata, por lo tanto, de rechazar la experiencia quebequesa por sus fracasos, al igual que en su día se abrazaron sus logros en materia de política lingüística, acomodación federal o política exterior, sino de comprender su evolución global y sacar las conclusiones que se consideren oportunas. Para los soberanismos de todo el mundo, Quebec puede seguir siendo un referente.

En clave europea, Eline Schaart subraya en la revista *Politico* que Dinamarca votó de forma abrumadora a finales de mayo a favor de la integración en la política de seguridad y defiende a la UE en un referéndum histórico desatado por la guerra de Rusia en Ucrania donde casi el 67% votó a su favor. La decisión contó con el apoyo del gobierno socialdemócrata y de nueve partidos más, y sólo tres partidos quedaron fuera del consenso, dos en la extrema derecha y uno en la extrema izquierda. La medida supone una ruptura del histórico escepticismo danés respecto a una mayor integración europea. Aunque Dinamarca es un gran defensor del mercado único y de una mayor cooperación económica, el país siempre se había mostrado muy escéptico en cuanto a la toma de decisiones de la UE, votando en dos referendos anteriores para mantener en vigor exclusión sobre la moneda única, la justicia y asuntos interiores. Esta decisión significa que Dinamarca podrá participar en operaciones militares conjuntas de la UE y cooperar en el desarrollo y adquisición de capacidades militares dentro de la UE. Aún no está claro en cuál de las siete misiones militares de la UE en curso participará Dinamarca. Pero, durante la campaña electoral, varios partidos que han apoyado al ‘Sí’ señalaron la misión de mantenimiento de la paz en Bosnia y Herzegovina y la misión contra la piratería en la costa de Somalia como misiones en las que Dinamarca podría participar. Aparte del referéndum, el gobierno y los principales partidos parlamentarios también han acordado aumentar el presupuesto de defensa de Dinamarca hasta el 2% del PIB en 2033, en línea con el objetivo de gasto de la OTAN.

Tom McTague comenta en *The Atlantic* que, después de meses de convulsiones políticas en Reino Unido por el comportamiento de Boris Johnson, a lo largo de los cuales se convirtió en el primer Primer Ministro británico en ejercicio multado por infringir la ley, muchos de sus correligionarios conservadores del Parlamento decidieron presentar un voto formal de confianza que finalmente Johnson ha acabado ganando por 211 votos contra 148. Si hubiera perdido, el proceso para sustituirle como líder del partido —y primer ministro— habría empezado de inmediato, convirtiéndose así en el sexto líder británico en sólo 15 años, lo que demuestra un período de inestabilidad política importante. Sin embargo, la reacción de Johnson no se ha hecho esperar y el Gobierno británico acaba de presentar al Parlamento un proyecto de ley que pretende anular unilateralmente partes del protocolo suscrito con la Unión Europea sobre Irlanda del Norte que forma parte del acuerdo del Brexit. Entre las medidas, el ejecutivo de Boris Johnson busca poner fin a la jurisdicción del Tribunal de Justicia de la UE (TJUE) sobre las disputas referidas a Irlanda del Norte. Además, la norma recoge la intención de que las empresas que comercian únicamente con Irlanda del Norte puedan escoger si se ciñen a la regulación comunitaria o a la británica, y propone aplicar en este territorio subsidios y desgravaciones fiscales vigentes en el resto del territorio británico.

Respecto al futuro de la Unión Europea que se irá dibujando cuando acabe la guerra en Ucrania, *The Economist* subraya que a pesar de las divergencias entre países, de momento la unidad respecto a la guerra ruso-ucraniana aún resiste. Sin embargo, con el inicio de la invasión rusa en Ucrania, la principal fisura ha sido entre los países del este respecto a los del oeste. Polonia, sobretodo, y los países bálticos, temen que cualquier desenlace que no sea una derrota inequívoca de Putin anime a una invasión más adelante. En cambio, Emmanuel Macron, Olaf Scholz y Mario Dragui prefieren no tomar ninguna decisión apresurada contra Rusia y continúan con el canal de comunicación abierto con Putin. A pesar de estas divergencias, en la cuarta cumbre desde que se inició la guerra, los líderes europeos acordaron sanciones más duras contra Rusia, como el embargo a la mayoría de importaciones de petróleo crudo ruso y decidieron destinar un nuevo paquete de nueve mil millones de euros para el ejército ucraniano.

En cuanto a la salud de la democracia, Toby James y Holly Ann Garnett analizan en *The Conversation* un informe del think tank Electoral Integrity Report que presenta una evaluación global de la calidad de las elecciones en todo el mundo en el período comprendido entre 2012 en el 2021, basada en cerca de 500 elecciones en 170 países. El informe revela que Estados Unidos es la democracia liberal que ocupa una posición más baja de la lista, ya que sólo se sitúa en el 15º puesto de los 29 estados de América, por detrás de Costa Rica, Brasil, Trinidad y Tobago, y el 75º puesto en la clasificación general. En cuanto a las razones que explican este bajo resultado, los autores señalan que las elecciones con resultados discutidos tienen una puntuación menor en la clasificación porque una parte clave de la democracia radica en la transición pacífica del poder mediante resultados mayoritariamente aceptados. En el caso de EEUU, los comentarios de Trump tras su derrota provocaron que sus partidarios asaltaran el Capitolio y sembraron dudas sobre la legitimidad del resultado en gran parte de América. Esto ilustra que la integridad electoral no consiste sólo en diseñar leyes, sino que también depende de que los candidatos y los partidarios actúen de forma responsable durante todo el proceso electoral. Sin embargo, los problemas con las elecciones norteamericanas son mucho más profundos y el informe muestra que la elaboración de las circunscripciones electorales en EE.UU. es una de las principales deficiencias, ya que tienen una larga historia de manipulación, donde los distritos son establecidos de modo que las poblaciones que tienen más probabilidades de votar a un partido político determinado se incluyan en una circunscripción electoral determinada. El registro de votantes y urnas es otro problema. Algunos estados estadounidenses han implementado recientemente leyes que dificultan el voto, como por ejemplo exigir un documento de identidad, lo que genera preocupación sobre el efecto que esto tendrá en la participación. Ya sabemos que los costes, el tiempo y la complejidad de la realización del trámite de DNI, junto con las dificultades añadidas para las personas con gran movilidad residencial o situaciones de vivienda insegura, hacen aún menos probable que colectivos poco representados participen en las elecciones. En términos generales, Finlandia, Suecia y Dinamarca encabezan el ranking, mientras Cabo Verde tiene la mayor calidad de integridad electoral de África. Taiwán, Canadá y Nueva Zelanda ocupan el primer puesto de sus respectivos continentes. Por último, la integridad electoral en Rusia ha experimentado un nuevo descenso tras las elecciones parlamentarias de 2021. Un informe preelectoral advertía de la intimidación y la violencia contra los periodistas, y que los medios de comunicación promueven en gran medida las políticas del actual gobierno.

Sólo Bielorrusia ocupa un puesto más bajo en Europa.

The Economist apunta por su parte la pandemia de COVID-19 como uno de los factores que ha acelerado el declive del estado de derecho, basándose en los datos del *Índice del Estado de Derecho* elaborado por el *World Justice Project*, que se publica anualmente desde 2009 y cubre 140 países. Así, pocas semanas después de que la Organización Mundial de la Salud declarara el brote de COVID-19 como pandemia en marzo de 2020, al menos 84 países declararon el estado de emergencia y, en septiembre, 146 habían introducido medidas que afectaban a los derechos de los ciudadanos. Aunque en la mayoría de países se han eliminado los estados de emergencia, muchos todavía se enfrentan a algunas restricciones, ya que los gobiernos autoritarios se muestran especialmente reacios a suprimir los estados de emergencia, como en Hungría, por ejemplo, donde Viktor Orbán ha sustituido al estado de emergencia COVID-19 por un estado de emergencia por la guerra de Ucrania. O todavía en Hong Kong, donde el encuentro anual para conmemorar la masacre del 4 de junio en Pekín en 1989 ha sido prohibido por tercer año consecutivo.

En el ámbito económico, la editorial del diario *Le Monde* elogia el pragmatismo que han demostrado las instituciones europeas en relación al pacto de estabilidad. Las normas de disciplina presupuestaria a las que están sujetos los estados miembros de la UE han sido suspendidas hasta 2023. Esta nueva flexibilidad sólo puede ser permanente con tal de que los Veintisiete se comprometan a reducir su deuda ya aplicar las sus reformas estructurales. Esta decisión, que hace sólo unos años parecía inimaginable, es bienvenida y refleja la preocupación de los decisores europeos por no agravar las consecuencias económicas y sociales de la guerra de Ucrania y por afrontarlas de la forma más concertada posible. En este sentido, el pragmatismo mostrado por la Comisión Europea y los Estados europeos contrasta con los errores que se habían acumulado durante la crisis de la deuda soberana de 2009. Sin embargo, la nueva flexibilidad concedida por la Comisión parece un aplazamiento provisional. Ciertamente es que el Banco Central Europeo sigue alerta para apoyar el crecimiento, pero la reanudación de la inflación, provocada sobre todo por el aumento de los precios de la energía, está reduciendo su capacidad de apoyo a la economía real.

En las páginas del diario *El salto*, Anis Chowdhury y Jomo Kwame Sundaram argumentan que las sanciones económicas aplicadas contra países en situación de conflicto están agravando la crisis alimentaria, especialmente en África. La guerra y las sanciones son los principales causantes del aumento de la inseguridad alimenticia. Rusia y Ucrania producen casi un tercio de las exportaciones mundiales de trigo, casi el 20% de las de maíz y cerca del 80% de los productos derivados de las semillas de girasol, incluido el aceite. Los bloqueos del transporte marítimo impuestos en el Mar Negro han contribuido también a mantener bajas las exportaciones rusas. Todo esto ha hecho subir los precios mundiales de los cereales y las semillas oleaginosas, elevando el coste de los alimentos de forma generalizada. El 19 de mayo, el Índice de Precios Agrícolas había subido el 42% desde enero de 2021, alcanzando el aumento de los precios del trigo el 91% y el 55% los del maíz. El *Commodity Markets Outlook* del Banco Mundial de abril de 2022 señala que la guerra ha transformado la producción, el comercio y el consumo mundiales y prevé que los precios serán históricamente altos al menos hasta 2024, lo que empeorará la inseguridad alimentaria y el comportamiento de la inflación. Por otra parte, los embargos occidentales

sobre el petróleo ruso han aumentado considerablemente los precios de la energía. En este contexto, los autores afirman que incluso cuando son supuestamente selectivas, las sanciones son instrumentos que a menudo generan consecuencias imprevistas, en ocasiones contrarias a las planificadas. Por eso, las sanciones suelen fracasar a la hora de conseguir los objetivos inicialmente declarados. Muchos países pobres y afectados por la inseguridad alimentaria son grandes importadores de trigo de Rusia y Ucrania. La producción conjunta de ambos países proporciona el 90% de las importaciones de trigo de Somalia, el 80% de las de la República Democrática del Congo y cerca del 40% de las de Yemen y Etiopía. De acuerdo con las informaciones disponibles, el bloqueo financiero impuesto a Rusia ha perjudicado a sus vecinos centroasiáticos, más pequeños y vulnerables: 4,5 millones de uzbekos, 2,4 millones de tayikos y casi un millón de kirguises trabajan en Rusia. Las dificultades para enviar remesas causan enormes dificultades a las familias residentes en estos países. Las sanciones también perjudican mucho más a los niños y niñas y otros grupos desfavorecidos. Así, una investigación llevada a cabo en sesenta y nueve países objeto de sanciones ha revelado que éstas reducen el peso de los bebés y aumentan la probabilidad de muerte antes de los tres años.

A su vez, Xavier Mas de Xaxàs advierte en *La Vanguardia* de que las exportaciones de trigo se han reducido un 40%, lo que ha disparado la adopción de medidas proteccionistas en diferentes países. En los últimos cuatro años ha crecido un 88% el número de personas que viven en regiones donde el conflicto es la principal causa de la falta de alimentos. Cerca de 140 millones de personas viven ahora en regiones devastadas por las guerras y con severas dificultades para alimentarse. La invasión rusa de Ucrania ha empeorado la situación. Los alimentos básicos se han encarecido un 30% debido al incremento del precio del trigo. La oferta está muy por debajo de la demanda y lo seguirá estando durante bastante tiempo, según el último informe del Instituto Peterson de Economía Internacional. La guerra en Ucrania, pues, está provocando una crisis alimentaria que todavía será más larga que la propia guerra porque se requerirá más tiempo para recuperar los campos de cultivo y restablecer las cadenas de suministro. El desequilibrio entre la demanda y la oferta dispara los precios y restricciones a la exportación de alimentos. India es el segundo productor de trigo detrás de China, pero no es un país exportador. El pasado año exportó poco más de siete millones de toneladas, muy lejos de las 43 de Rusia, el principal exportador. Los diez países que lideran el ranking de exportaciones pusieron el pasado año más de 160 millones de toneladas de trigo en el mercado mundial. Este año es posible que no se alcancen los cien millones de toneladas, una caída cercana al 40%. Otros grandes exportadores, como Estados Unidos y Francia, tendrán este año peores cosechas a causa de la sequía y las altas temperaturas. Ésta es una de las razones que también ha esgrimido la India para no “alimentar el mundo”. En este sentido, al no tener asegurado el suministro anual de grano, Egipto, Indonesia, Pakistán, Bangladesh, Líbano, Turquía, Serbia, Kosovo, Azerbaiyán, Kazajistán, Kirguizistán, Afganistán, Irán, Kuwait, Argelia, Túnez, Burkina Faso, Ghana y Argentina han prohibido exportaciones de muchos alimentos. La demografía también juega en su contra, pero también los embargos a las exportaciones y la especulación con el precio del trigo. Argentina, Estados Unidos, Canadá y Australia son los mercados más obvios para paliar la falta de trigo ruso y ucraniano, pero los precios son muy altos. Mientras, la ONU y el Banco Mundial se apresuran por atender las necesidades de los países más vulnerables con créditos y ayudas a los agricultores. Qu Dongyu, director general de la FAO, ha

advertido de que la agricultura es una de las claves para la seguridad y la paz en el mundo, ya que las crisis alimentarias suelen ser fuente de conflictos. De los 800 millones de personas desnutridas, el 80% vive en zonas de conflicto y su situación seguirá agravándose mientras no baje el precio del trigo. La gran paradoja es que la cosecha de trigo de este año será de récord en Rusia, suficiente para compensar los estragos de la crisis climática en otras latitudes y mantener el precio bajo control, pero el Kremlin tiene otras prioridades.

En la misma línea, Mario Lubetkin, subdirector general de la FAO afirma que en caso de que se alarguen la guerra en Ucrania y otros conflictos en diferentes partes del mundo, el desafío para 2022 será garantizar un mayor acceso a los alimentos actualmente existentes, y para 2023 garantizar una producción de alimentos suficiente. Los datos actuales siguen mostrando una tendencia al incremento de precios de los alimentos, particularmente en los países más necesitados, mientras crece la preocupación por los posibles efectos de estos aumentos. La potencial escasez de algunos productos puede generar inestabilidad interna en numerosos países, aumentando al mismo tiempo los flujos migratorios internos y externos.

En materia de sostenibilidad y lucha contra el cambio climático, la revista *Slate* dedica un artículo al comercio justo como una palanca para la resiliencia y adaptación a los efectos del cambio climático. Los productores de los países en desarrollo son los primeros afectados por las consecuencias del calentamiento global. A menudo se encuentran en primera línea enfrentándose a ciclones, huracanes, sequías o inundaciones que reducen el volumen de las cosechas y en ocasiones llegan a diezmarlas. Por tanto, es imposible plantear la lucha contra las desigualdades y la pobreza a escala planetaria sin tener en cuenta los parámetros climáticos y ambientales, y viceversa. Sin justicia económica no existe eficiencia climática. Por todos estos motivos, el compromiso fundamental del movimiento Fairtrade/Max Havelaar con la justicia económica va unido a la acción medioambiental para apoyar a los productores hacia la resiliencia y adaptación a estos grandes retos. Algunos productos, como el cacao, el café y los plátanos, sólo pueden cultivarse en el hemisferio sur por razones climáticas. Y cuando se quiere apostar por el consumo responsable, se plantea el impacto de los productos importados. Contrariamente a lo que se podría pensar, sin embargo, en el ciclo de vida del producto, la etapa de transporte no es la que más emite carbono. De hecho, en el sector alimenticio, la mayoría de las emisiones de CO2 resultan de la producción agrícola y sus métodos. Por tanto, la agricultura intensiva e industrial tiene un impacto mucho más negativo sobre el planeta que otras modalidades. Es en la etapa de producción en la que entran en juego los principales riesgos ambientales: la contaminación del agua, el agotamiento del suelo, la deforestación, la pérdida de biodiversidad y los problemas de salud de las poblaciones. Las normas a respetar incluyen, por ejemplo, la prohibición del uso de pesticidas considerados como los más peligrosos, el uso del control biológico lo antes posible, la gestión controlada del agua con recuperación y optimización del consumo, la prohibición transgénicos, el estudio y preservación de la biodiversidad en las parcelas o incluso tratamiento sostenible de residuos. Por último, la prima de desarrollo que reciben las cooperativas implicadas en el comercio justo representa una palanca colectiva importante. Es una herramienta de inversión colectiva para el futuro. Así, algunas organizaciones lo utilizan para desarrollar proyectos agroecológicos ambiciosos e innovadores, luchar contra la deforestación, mejorar

las prácticas agrícolas y también promover proyectos para diversificar las fuentes de ingresos para que los productores sean más resilientes.

Por último, en lo que respecta a las nuevas tecnologías, Kris Shrishak y Risto Uuk alertan a Euractiv de que la Ley de inteligencia artificial de la Unión Europea corre el riesgo de poner en peligro a los clientes y la ciudadanía en cuanto a los sistemas de IA de propósito general. Estos tipos de sistemas pueden realizar una amplia gama de tareas y funciones, desde el reconocimiento de imágenes o de voz, la generación de audio o vídeo, la detección de patrones, la respuesta a preguntas o la traducción. Esto permite que puedan utilizarse para una gran cantidad de servicios, como pueden ser la creación de anuncios o los asistentes de decisiones. Sin embargo, ya existen casos de sistemas de IA de propósito general que han propagado contenido extremista, han mostrado un sesgo anti-musulmán o han revelado datos personales. El quid de la cuestión es que, según el contenido del acta de la Unión Europea, la responsabilidad de estos sistemas recae sobre los clientes y no sobre los desarrolladores. Esto comporta muchos problemas. En primer lugar, para corregir el comportamiento de uno de estos sistemas es necesario acceder a su conjunto de datos de aprendizaje y sólo puede acceder a ellos personal formado de la empresa desarrolladora. En segundo lugar, realizar cambios en estos sistemas implica un gasto económico muy alto que pocas empresas pueden permitirse. Esta responsabilidad debería recaer sobre las grandes empresas de desarrollo, a menudo ubicadas fuera de la Unión Europea. Por último, estos sistemas deberían ser revisados a fondo antes de que salgan al mercado para evitar sesgos como los citados anteriormente.

Ilustración: Anna Bittersohl, «Echolot», 2017

Han participado en este número 63 del *Diari de les idees* Pilar Querol, Hèctor Gámez y Arnau Inés, estudiantes en prácticas en el CETC

Política internacional y globalización

Foreign Affairs A Conversation With Antony Blinken

El secretari d'Estat dels Estats Units, Antony Blinken, és entrevistat per l'editor de *Foreign Affairs* Daniel Kurtz-Phelan en una sèrie d'esdeveniments per celebrar el centenari del rotatiu. Els temes que tracta Blinken són el conflicte de la guerra rus-ucraïnesa, la crisi alimentària global, la relació dels Estats Units i la Xina i, per últim, la relació del país nord-americà amb l'Aràbia Saudita. El secretari d'Estat afirma que, des de molt abans que Putin iniciés l'ofensiva a la frontera ucraïnesa el 24 de febrer, l'Administració Biden tenia molt clar que la seva intervenció en el conflicte seria únicament per defensar la seguretat i la independència dels ucraïnesos i no pas per declarar la guerra a Rússia. De la mateixa manera, Blinken posa de manifest l'extraordinària capacitat de les tropes de Zelensky per defensar ferotgement el seu país, encara que també esmenta que el suport d'ajuda militar, assistencial i humanitària dels Estats Units també ha sigut fonamental. Sobre la decisió de Biden d'enviar coets teledirigits a l'exèrcit ucraïnès, el secretari afirma que el seu objectiu

és per defensar Ucraïna i no pas per atacar Rússia. Sobre la crisi alimentària global, derivada del clima, la pandèmia de la Covid-19 i la guerra rus-ucraïnesa, Blinken afirma que és el propòsit prioritari de la política exterior nord-americana. Pel que té a veure amb les relacions de Biden i Xi Jinping, el secretari adverteix de les pretensions de la Xina per acabar amb l'ordre mundial actual i instaurar-ne un de no-liberal, propòsit prioritari a llarg termini. Afirma que els Estats Units no és capaç de canviar els plans de Pequín, però sí que és capaç d'influenciar el seu entorn a través de la cooperació amb altres països europeus i asiàtics i una estratègia comuna. De la mateixa manera, Blinken declara que el president Biden està preocupat amb el possible suport que Xi Jinping pugui donar a Rússia, ja que Putin es troba econòmicament perjudicat a causa de les sancions de l'OTAN. Pel que fa a la relació dels Estats Units i Aràbia Saudita, Blinken destaca el fet que després de vuit anys en guerra contra el Iemen, s'ha aconseguit per primera vegada una treva, que espera que sigui duradora. Per altra banda, afirma que les relacions estan millorant, com també amb els Emirats Àrabs Units, dos actors fonamentals pel que fa a la Xina i Rússia i al subministrament d'energia a Europa.

Pierre Grosser La réponse chinoise à la doctrine Blinken

En aquest article s'analitza la resposta del ministeri xinès d'afers estrangers a les declaracions del secretari d'estat nord-americà Antony Blinken. Wang Wenbin, portaveu del ministeri, considera que Blinken té com a objectiu difondre informació falsa, exagerar les amenaces de la Xina, interferir en els afers interns i difamar les polítiques interiors i exteriors del país, això amb vistes a mantenir l'hegemonia i el poder dels EUA. En primer lloc, afirma que la humanitat ha entrat en una nova era d'interconnexió on els interessos de tots els països i el seu destí estan estretament entrelaçats. En segon lloc, posa en dubte l'afirmació de que la Xina suposa el repte més seriós a llarg termini per a l'ordre mundial i afirma que la Xina ha estat, és i serà una defensora de l'ordre internacional. Argumenta que la Xina defensa el sistema internacional amb les Nacions Unides com a centre, l'ordre internacional basat en el dret internacional i les normes fonamentals de les relacions internacionals basades en els propòsits i principis de la Carta de les Nacions Unides. Afegeix que la Xina sempre s'ha adherit al principi de consulta àmplia, contribució conjunta i beneficis compartits, i defensa que tots els països controlin conjuntament el futur i el destí del món. Considera que els països haurien d'establir una associació basada en la igualtat de tracte, la consulta mútua i la comprensió mútua, i els principals països haurien de prendre el lideratge per forjar un nou camí en els intercanvis internacionals, posant èmfasi en el diàleg més que en la confrontació i en l'associació en lloc de l'aliança. També assenyala que la diplomàcia xinesa manté i practica els cinc principis de coexistència pacífica i es compromet a establir i desenvolupar relacions d'amistat i cooperació amb tots els països. Pel que fa a Taiwan, el Xinjiang, Hong Kong i el Tibet adverteix que es tracten d'afers interns de la Xina i subratlla que resoldre la qüestió de Taiwan i aconseguir la reunificació completa del país és l'aspiració comuna i la ferma voluntat de tots els xinesos, i que per tant la Xina no té marge de compromís. Finalment, denuncia que els Estats Units parlen de competència, però el que realment estan fent és generalitzar el concepte de seguretat nacional, participar en sancions unilaterals il·legals i una jurisdicció a llarg termini, la qual cosa que perjudica greument els drets i interessos legítims de les empreses xineses i priva

innecessàriament altres països del seu dret al desenvolupament.

Katie Stallard The diplomatic battle for the South Pacific

En un context polític en el qual molts analistes occidentals auguren una nova Guerra Freda entre els Estats Units i la Xina, el sud de l'Oceà Pacífic i els seus estats s'han convertit en protagonistes en les darreres setmanes. Wang Yi, ministra d'Afers Exteriors de la Xina, va viatjar a les Illes Fiji amb la intenció de dur a terme una cimera amb els ministres d'Exterior de les Illes del Pacífic i plantejar-los un acord econòmic i de seguretat. La resposta d'Austràlia, aliat nord-americà no va fer-se esperar. La ministra d'Afers Exteriors Penny Wong, qui només feia quatre dies que ocupava el càrrec, va viatjar a la capital de Fiji amb la intenció de frustrar aquest pacte. Mentre que en l'última dècada Canberra no ha fet cap esforç per reforçar els seus lligams amb les illes veïnes del Pacífic, la Xina ha ofert grans quantitats d'ajuda econòmica i ha augmentat els seus lligams. El valor comercial entre les illes del Pacífic i la Xina va superar a Austràlia l'any 2013 (exceptuant Papua Nova Guinea) i les importacions i exportacions de la superpotència asiàtica amb les Illes Salomó representen el 46%. El passat mes d'abril aquests dos països van firmar un acord que permetia a la Xina enviar les seves forces de seguretat a les Illes Salomó i utilitzar els seus ports navals, pacte que preocupa enormement als Estats Units pel fet que el país asiàtic pugui establir una base militar allà. Malgrat que Wang ha negat la idea d'instal·lar una base d'operacions, el cert és que té la intenció de firmar el mateix acord de les Illes Salomó amb altres països insulars com Kiribati, Samoa, Tonga, Vanuatu, Papua Nova Guinea o Timor Oriental. David Panuelo, president dels Estats Federats de Micronèsia, s'ha alçat contra la possible estratègia xinesa i insta als seus homòlegs a les Illes del Pacífic de no crear lligams amb l'economia asiàtica i convertir-se en un rival per a Occident.

Xulio Ríos El Hong Kong de John Lee

Després de l'elecció del 8 de maig passat, John Lee serà el nou cap executiu de Hong Kong. Era l'únic candidat i va obtenir més del 99% dels vots en un escrutini en què els votants havien estat acuradament seleccionats en base a la seva "fidelitat patriòtica". La nova llei electora ha permès la reducció a la meitat del nombre d'escons d'elecció directa al Consell Legislatiu i la verificació prèvia de la lleialtat patriòtica dels candidats. En aquest context, la nova etapa que ara s'obre sembla marcada per tres tendències principals. En primer lloc, la primacia de la seguretat sobre qualsevol altra variable. Lee podria doncs completar el desmantellament de les llibertats tradicionals d'expressió, de premsa, de reunió, d'associació i acadèmica que han caracteritzat la ciutat. Segon, la dissolució de Hong Kong a la Gran Badia. És perceptible l'afany de convertir Hong Kong en una ciutat xinesa més. L'homologació política es veurà reforçada amb el projecte de la Gran Badia de Zhuhai, a la desembocadura del riu de les Perles, on s'integrarà per aportar els seus fluxos financers i comercials, ara amb una singularitat política severament rebaixada. Tercer, la subsistència del pacte amb les elits i l'absència de compromisos efectius amb l'agenda social. La Xina mai no s'ha qüestionat el sistema ultraelitista de Hong Kong, on el Comitè Electoral representa el 0,02% de la població. La mateixa Xina que va anunciar la fi de la pobresa

extrema el 2020 hauria de reconèixer que gairebé una quarta part de la població de Hong Kong viu per sota del nivell de pobresa, establert l'any passat en 4.400 dòlars hongkonesos al mes. Altres problemes profundament arrelats, com l'atur estructural, la crisi de l'habitatge, la sanitat i la bretxa creixent de riquesa, són també factors rellevants que afecten l'estabilitat general, i que es van agreujant amb el pas del temps. En definitiva, si l'estratègia del Govern xinès i del nou cap executiu de Hong Kong es basa en la seguretat i menysprea el progrés social i la justícia no serà estrany que l'agitació política torni a inundar els carrers.

Agnès Callamard & Kenneth Roth Ethiopia's Invisible Ethnic Cleansing

Durant més d'un any i mig, una campanya invisible de neteja ètnica s'ha estat produint a la regió nord d'Etiòpia, a l'àrea de Tigre. La situació de violència i conflicte té el seu origen el novembre de 2020 quan, les forces federals d'Etiòpia i els seus aliats, van llançar una ofensiva en contra el Front d'Alliberació de Tigre. Les tropes governamentals van guanyar el control de l'oest de la regió, una zona històricament conflictiva, on s'hi ha produït una brutal campanya de neteja ètnica en contra la comunitat de Tigre. Les autoritats centrals han forcat l'expulsió de població local, rebutjant noves identificacions pels nacionals de l'oest de Tigre, restringint el moviment i transport d'ajut humanitari i intimidat indiscriminadament a l'ètnia local. Les autoritats d'Amhara, capital d'Etiòpia, han assassinat Tigrans sota custòdia policial. En un sol dia de gener de l'any 2021, les Forces Especials d'Amhara van rodejar i massacrar 60 homes de Tigre als costats del riu Tekeze per les baixes produïdes a l'exèrcit central des del començament de la guerra el novembre passat. El tractament dels presoners de Tigre també és un punt considerable en la violació dels drets humans a Etiòpia. Molts dels detinguts es troben davant de l'extermini, definit a l'Estatut de Roma com la «inflicció intencional de les condicions de vida, la deprivació de l'accés a menjar i medicina, calculat per portar a terme la total destrucció d'una part de la població». Per intentar frenar aquests crims i acabar amb el sofriment de l'ètnia, les autoritats federals d'Etiòpia haurien de permetre l'ajuda de les agències internacionals a l'accés als centres de detenció que operen lliurement a Tigre. Res d'això podrà succeir sense pressió internacional. La Unió Africana per la Pau i el Consell de Seguretat de l'ONU no han actuat eficaçment en la crisi d'Etiòpia, un altre cop fallant en l'habilitat de l'organització de protegir poblacions vulnerables i prevenir atrocitats en massa.

Olga L. González Gustavo Petro, tan cerca y tan lejos del poder

Gustavo Petro, president de la coalició Pacto Histórico, és el primer candidat d'esquerres en guanyar una primera volta d'eleccions presidencials a Colòmbia, amb el 40% dels vots, el passat 29 de maig. El 19 de juny, però, s'enfrontarà a la segona volta amb el candidat de la Liga de Gobernantes Anticorrupción, Rodolfo Hernández, qui compta amb el suport de la dreta i l'extrema dreta tradicionalista. Gustavo Petro fou guerriller del Movimiento 19 de abril (M19), una guerrilla formada per antics membres de les FARC a la dècada dels setanta que buscaven posar fi al frau de l'alternança dels dos partits presidencials

colombians. L'M19 va ser protagonista de grans accions com el robatori de l'espasa de Simón Bolívar, l'assaltament a l'ambaixada de la República Dominicana a Bogotà l'any 1980 (on van fer-se amb quaranta ostatges, entre ells catorze diplomàtics) o l'assaltament al Palau de Justícia de Colòmbia l'any 1985 contra el president Belisario Betancur. Després que M19 firmés la pau l'any 1991, Petro va incorporar-se a la vida política com a diputat de l'Assemblea a finals de la dècada dels noranta i principis del dos mil, sent molt reconegut per les seves crítiques contra els polítics i els seus vincles amb els grups paramilitars. L'any 2010, Petro va presentar-se per primera vegada a unes eleccions presidencials sota el nom de Polo Democrático, una coalició de partits d'esquerres. Entre 2012 i 2015 fou l'alcalde de Bogotà fins que va ser substituït per una polèmica decisió. L'any 2018 va tornar-se a presentar a les eleccions presidencials, però va ser superat per Ivan Duque, malgrat haver aconseguit el primer el 42% dels vots a la segona volta. Tanmateix, el context presidencial actual és molt diferent del de les últimes eleccions. En primer lloc, el partit d'Ivan Duque ha perdut molt de prestigi entre l'electorat colombià. En segon lloc, les propostes electorals contra les FARC (que solien ser un reclam de campanya molt important) ja no tenen tanta força a l'haver firmat la pau l'any 2016 i tenir aquest el seu propi partit polític, Comunes. En tercer lloc, els colombians han descobert la mobilització i la protesta social, sobretot per part dels més joves. Finalment, les greus conseqüències de la pandèmia de la Covid-19 a Colòmbia i la violència al país han ajudat a Petro a fer-se més fort en detriment de Duque. Petro és un líder del moviment social colombià, coneix molt bé la geografia del país, defensa els drets del col·lectiu LGTBIQ+ i la causa animal. Els punts principals del programa de Pacto Histórico són una reforma fiscal progressiva, enfortir el sistema públic de salut, protegir la indústria nacional, desenvolupar un programa per a la transició ecològica i enfortir el turisme al país. No obstant això, Petro ha buscat el suport de polítics de partits tradicionalistes, de dretes i evangèlics per tal d'augmentar la seva base electoral, fet que ell mateix descrivia com una acció necessària per complir amb el seu programa.

Ville Korpela & Diana Mjeshtri The Turkish gambit and the future of NATO

Ens trobem davant d'un món fonamentalment diferent i molt més perillós del que teníem abans de la invasió russa d'Ucraïna el febrer passat. Des de el començament de l'operació especial de Putin, l'escenari geopolític d'Europa s'ha redefinit radicalment, incloses les nacions tradicionalment neutrals de Finlàndia i Suècia, decidides a entrar a l'OTAN. Mentrestant, Turquia, un membre històric de l'OTAN, ha frenat l'entrada dels nous membres acusant les nacions nòrdiques de subministrar i acollir organitzacions terroristes. Però l'objecció turca s'ha de llegir no tant com un rebuig total sinó com un inici de negociació. Ankara ha demanat diferents concessions a Suècia a canvi del seu suport. Aquestes concessions impliquen la finalització de l'ajuda als kurds, les sancions i embargament a Turquia. Després de mostrar la targeta vermella a l'entrada a l'OTAN d'aquests dos països, Erdogan afirmava que s'estaven preparant importants noves operacions militars al sud de la seva frontera, creant una buffer zone de 30 kilòmetres per protegir el territori turc de possibles amenaces terroristes. Amb l'absència de límits legals per vetar l'entrada a nous membres, Turquia té ara l'OTAN en un impàs geopolític; o sobre la porta a Finlàndia i Suècia i se sacrifica la població kurda, o s'accepta el veto de Turquia, debilitant això la

unitat i fortalesa de l'aliança. Donades aquestes posicions, el Secretari General de l'OTAN, Jens Stoltenberg, hauria de mantenir una posició robusta en els esforços diplomàtics cap a un tractat que inclogui a tots els membres de l'OTAN, centrant-se en la no utilització del veto en casos on més dels tres quarts dels membres aproven l'entrada d'un nou país a l'entitat.

Dalia Dassa Kaye Bowing to the Prince. Why It's a Mistake for Biden to Visit Saudi Arabia

Des de l'entrada a la presidència nord-americana, Joe Biden, ha intentat distanciar-se de l'anterior president Donald Trump i el seu hàbit d'amistar-se amb règims i personalitats dictatorials arreu del món, inclòs el líder d'Aràbia Saudita, Mohammed bin Salman. La intenció inicial de Biden era acusar oficialment a MBS per la mort del periodista Jamal Khashoggi. Un any després sembla que els plans del president per viatjar a Aràbia Saudita han decebut als qui veien a Biden com el campió dels drets humans. Donat l'explosió en els preus del petroli per la guerra d'Ucraïna, la negociació per l'hidrocarbur segur està en el capdamunt dels interessos nord-americans en la visita de Biden al país. Sent realistes, Biden no pot esperar que l'excursió a Riyadh pugui portar més subministraments als Estats Units. És possible que els saudites, havent aconseguit la visita del president, puguin ampliar en poca proporció l'exportació, però, quan els Estats Units demandin per més subministrament, es trobin amb la negació dels Saudites. Tampoc està clar si Riyadh pot fer massa per normalitzar les relacions Israel - Aràbia, el conflicte palestí encara limita MBS i, el recent assassinat d'Abu Akleh, una periodista icònica al territori, dificultarà les negociacions. Fins a algun punt les exigències de la gran competició del poder justifiquen la visita a Riyadh. Biden ha de visitar la ciutat, diuen, per mantenir els Saudites en el bàndol nord-americà, fora de l'òrbita de Rússia i la Xina. Però és poc realista creure que una visita de la diplomàcia nord-americana o un acord multimilionari puguin mantenir Aràbia Saudita fora de l'esfera de països com la Xina i Rússia, donada la relació que han desenvolupat aquestes nacions durant l'última dècada. La qüestió principal és si Biden podrà aconseguir algun acord pels interessos dels Estats Units que justifiquin la compromesa dels principis de l'inici de mandat de Biden.

David Schenker Egypt's Remilitarized Sinai Is a Future Powder Keg

El passat maig, a la província egípcia controlada per l'Estat Islàmic del Sinaí, van ser assassinats 11 soldats egipcis. Lluny d'una demostració del poder de l'EI en aquesta estratègica península, l'atac va ser l'incident més important des de fa un any. L'exèrcit egipci sembla fer progrés en la reducció del grup extremista. L'aparent èxit de les autoritats egípcies sembla radicar en l'estratègia militar de contra insurgència, on els punts de control i els tocs de queda són constants arreu el territori. La cooperació entre Egipte i Israel també ha jugat un paper fonamental: acordant mútuament respectant els acords de pau de 1978, s'ha mantingut el territori desmilitaritzat, ambdós països han col·laborat i permès que soldats i maquinària puguin circular lliurement entre territoris. Però aquesta

situació de col·laboració pot revertir-se ràpidament. Egipte necessita un gran nombre de forces i equipament militar per controlar l'amenaça de l'EI. Israel, preocupat pel grup terrorista operant en la seva frontera sud, prop de Gaza, va accedir a les demandes egípcies de posar més artilleria sobre el terreny. Però com més temps passin les tropes egípcies en en Sinaí, especialment ara que sembla que l'EI està sota control, més difícil serà revertir els límits que s'hi han traspasat. Construcció de bases, edificació d'aeroports militars quan el tractat imposa que la construcció estricta d'aeroports civils o l'existència de búnquers soterranis a la zona, són solament algunes de les llicències que Egipte s'ha permès durant els anys. Israel és conscient d'aquests desenvolupaments i ja ha donat alerta a les autoritats, però es manté tolerant. La cooperació en matèria de seguretat és fonamental en la contenció egípcia de Gaza, un punt central en l'apropament entre aquests dos països. No obstant això mentre que Egipte se li continuïn permetent la reconstrucció militar del Sinaí, els Estats Units i Israel haurien d'instigar Cairo a desistir de la seva empresa i deixar d'edificar bases que violen els tractats de pau i l'estabilitat a la zona.

Ben Hall & Roman Olearchyk Ukraine's 'lost' oligarchs: from political power to wartime crowdfunders

Els grans empresaris i oligarques ucraïnesos, que l'any 2014 amb l'ofensiva de Putin que va acabar amb l'annexió de la Península de Crimea i part de la regió oriental del Donbàs van tenir un paper molt important, amb la guerra actual es troben del tot desapareguts i la seva influència política i mediàtica ha disminuït enormement. L'any 2014, l'exèrcit ucraïnès estava totalment desproveït d'armament i disciplina. L'elit empresarial ucraïnesa va finançar batallons voluntaris estrangers i alguns van ser designats governadors de zones en risc de separatisme prorus. L'oligarca Ihor Kolomoisky va ser nomenat governador de la regió de Dnipropetrovsk, limítrofa del Donbàs separatista. Serhiy Taruta, magnat de l'acer, fou designat governador de la regió de Donetsk i Oleksander Yaroslavsky, cap de Khàrkiv, la segona ciutat més gran d'Ucraïna, per citar alguns exemples. Vuit anys més tard, amb un exèrcit ucraïnès fortament preparat i amb l'ajuda dels Estats Units i part de l'OTAN, la tasca d'aquests oligarques s'ha reduït a la donació de diners i finançament per a la guerra. El 23 de febrer, un dia abans que iniciés l'ofensiva Putin, Zelensky va reunir a aquests grans oligarques en una reunió a Kiev amb l'objectiu que deixessin les seves disputes a una banda i col·laboressin en defensar la independència del país. Aquests oligarques també han perdut influència política, deguda en part a la censura, als requisits de radiofusió i l'aprovació de la llei antioligarca per reduir la seva influència a Ucraïna. Tanmateix, és probable que aquests oligarques tornin a fer fortuna amb la reconstrucció del país després de la guerra, gràcies al pressupost milionari occidental.

Cyprien Dagnicourt Guerre en Ukraine et destruction de l'environnement: que peut le droit international?

L'autor assenyala que el drama humanitari que té lloc a Ucraïna es veu agreujat pel risc de catàstrofe ambiental. Aquest és un tema essencial, evidentment durant el conflicte, però també un cop hagi acabat, ja que els efectes nocius dels combats sobre el medi ambient són

de llarga durada, si no irreversibles. Tanmateix, el retorn a la pau i la reconstrucció es veuen compromeses en un entorn contaminat i profundament degradat. Tot i que el dret internacional no ignora els danys ambientals causats pels conflictes armats, la guerra a Ucraïna ens recorda que la regulació del desenvolupament de les hostilitats segueix sent incompleta per garantir una protecció efectiva del medi ambient. El risc nuclear és el que desperta més por ja que Ucraïna té 15 reactors al seu territori. A més de l'ocupació temporal de Txernòbil per part de Rússia, els abocadors de residus radioactius han estat objectiu de míssils, això sense comptar amb l'incendi a la central nuclear més gran d'Europa, la de Zaporizhia. De manera més general, Ucraïna disposa d'un gran nombre de plantes industrials perilloses per al medi ambient (refineries, oleoductes i gasoductes, etc.). L'endemà de la invasió russa, l'Observatori de Conflictes i Medi Ambient (una ONG britànica) va fer una primera valoració dels danys. Des d'aleshores, la llista de llocs industrials destruïts i fonts de contaminació ha continuat creixent. Els bombardejos i incendis de les instal·lacions industrials han generat així una gran contaminació atmosfèrica, formada per gasos tòxics i metalls pesants. Pel que fa a les possibilitats d'intervenció del dret humanitari internacional, després de la guerra del Vietnam, van sorgir instruments que pretenien protegir el medi ambient. La Convenció ENMOD, adoptada el 1976 i ratificada per Rússia i Ucraïna, és el primer tractat internacional que aborda directament la qüestió ambiental en el context de la guerra. Prohibeix als estats utilitzar amb finalitats militars tècniques de modificació ambiental que tinguin efectes generalitzats, duradors o greus, com a mitjà per causar destrucció a qualsevol altre estat part del conflicte. És a dir, pretén prohibir l'ús del medi ambient com a arma de guerra, és a dir, tècniques destinades a modificar, mitjançant la manipulació de processos naturals, l'estructura de la Terra (tsunamis, terratrèmols, etc.). Per millorar-ne l'eficàcia, l'autor destaca el projecte de la Comissió de Dret Internacional que va incloure en el seu programa de treball el tema de la protecció del medi ambient en relació als conflictes armats. Això, a més d'un recordatori del dret positiu, és el suport a innovacions interessants, com ara una aplicació reforçada del dret internacional ambiental en temps de conflicte armat, o la creació d'espais d'importància ecològica, sobre el model de zones desmilitaritzades, que estaria protegit contra qualsevol atac sempre que no hi hagués objectius militars. L'adopció definitiva d'aquest text podria obrir el camí per al desenvolupament d'una convenció internacional sobre la matèria.

Elían Peltier Russian and African leaders meet, one needing allies, the other grain

Després d'una reunió entre el president de Senegal i de la Unió Africana, Macky Sall i Vladímir Putin el mandatari africà va declarar que els països africans, tot i que lluny del teatre, són víctimes de la crisi a nivell econòmic. També va afegir que les sancions occidentals a Rússia havien agreujat les restriccions d'accés d'Àfrica als cereals i va demanar explícitament l'aixecament de les restriccions a les exportacions de blat i fertilitzants russos. L'autor considera que les declaracions del president de la UA són una mena de victòria diplomàtica per Vladímir Putin en un moment on diversos líders europeus l'acusaven de crear una crisi alimentària mundial bloquejant les exportacions de blat i apoderant-se del gra d'Ucraïna. Els Estats Units i els seus aliats han condemnat la invasió

d'Ucraïna i han tallat la majoria dels llaços econòmics amb Rússia, deixant Moscou amb pocs socis diplomàtics i comercials. Però Rússia fa anys que té vincles amb molts països africans, alguns del suport de l'època soviètica a les lluites d'alliberament contra els governants colonials. Putin ha sabut cultivar aquestes relacions i fins ara ha mitigat les crítiques de la majoria dels països africans. Cal recordar que Putin va reunir els líders africans a Sotxi el 2019 i va posicionar el continent com a clau per als interessos de Rússia, mentre que França i els Estats Units s'han anat retirant gradualment de la seva implicació en alguns conflictes regionals. Amb poca inversió doncs, Rússia s'ha convertit en un actor central al continent, convertint-se en el major proveïdor d'armes d'Àfrica, donant suport a líders autoritaris i fent costat dels països africans en la seva lluita per una major independència dels Estats Units i els seus aliats a Europa i Àsia.

Tim Gosling EU Seen Transformed by the War in Ukraine

Segons les observacions d'un grup d'experts reunits a la cimera *Time To Decide Europe*, organitzada per la Fundació Erste i l'Institut de Ciències Humanes (IWM) a Viena a finals de maig, la guerra a Ucraïna transformarà radicalment la UE, tot i que hi ha poc consens sobre els tipus de canvis que això comportarà. No obstant això, un punt en el qual els experts estan d'acord és que la UE hauria de reiniciar el seu programa d'ampliació que ara mateix està estancat, obrint d'alguna manera les portes a Ucraïna i als Balcans occidentals, els sis membres dels quals ja fa anys que han iniciat el procés d'adhesió. El govern d'Ucraïna està fent pressió per aconseguir l'estatus de candidat i s'espera que el Consell de la Unió Europea decideixi sobre aquesta qüestió a la seva cimera dels 23 i 24 de juny. D'altra banda, Ivan Krastev, de l'Institut de Ciències Humanes, afirma que més enllà del tema de l'ampliació és fonamental tenir en compte fins a quin punt la invasió de Rússia afectarà la mateixa UE. L'impacte de la guerra significa una reavaluació de com la UE aplica els seus valors en el tracte amb els països candidats, ja que ara quan representants de la UE es reuneixen amb el president de Sèrbia Vucic, ja no es parla de la llibertat dels mitjans, sinó de les sancions contra Rússia. Krastev afirma que La UE considerava que podia prendre decisions sense sacrificar valors però ara s'ha adonat que això no és així. Dit d'altra manera, Ucraïna no pot contemplar l'adopció dels valors econòmics del bloc o dels requisits del *Green Deal*. Tampoc països com Polònia, que veu amb aprensió que com Rússia s'apropa a la seva frontera. L'observació que ara les qüestions fonamentals de seguretat han de superar els valors de la UE ha provocat que la UE intenti reiniciar el procés d'ampliació en un intent de reduir les demandes dels candidats. Atès la minva d'entusiasme pel projecte de la UE als Balcans occidentals a causa dels anys d'espera, diversos observadores consideren que la UE hauria de deixar de concentrar-se en qüestions tècniques i convertir-se en un projecte polític real.

Ted Nordhaus Russia's War Is the End of Climate Policy as We Know It

Pràcticament d'un dia per l'altre, la guerra a Ucraïna ha suposat la fi de l'era post Guerra Freda, no només posant fi a un llarg període de pau a Europa, sinó tornant a posar en

primer pla les qüestions bàsiques de l'accés a l'energia. Una nova era, marcada per la inseguretats energètica impulsada pels canvis geopolítics i la competició per l'accés als recursos, està canviant les preocupacions climàtiques en la llista de prioritats. L'autor considera que si se'n pot treure una cosa positiva és el fet que els imperatius de seguretat energètica podria no ser dolents per al clima. Tenint en compte l'escàs efecte que els esforços climàtics internacionals han tingut sobre les emissions durant les últimes tres dècades, un gir enrere cap a la *realpolitik* energètica —i allunyar-se dels esquemes utòpics que han arribat a definir la defensa del clima i l'elaboració de polítiques a tot el món— podria accelerar el canvi cap a una política més efectiva de reducció de carboni en les properes dècades. En aquest sentit, l'autor argumenta que és probable que l'emergència energètica posterior generada per la guerra a Ucraïna aconseguirà molt més del que les polítiques per combatre l'emergència climàtica han fet fins ara. Afirma que el fetixisme del moviment ecologista de les solucions reguladores i les seves preferències tecnològiques sempre han obstaculitzat la seva capacitat de defensar polítiques climàtiques efectives a l'escala necessària per tenir un gran efecte sobre l'escalfament. Irònicament, descentrar la importància del clima i centrar la seguretat energètica, especialment a Occident, és probable que faci molt més per abordar el canvi climàtic del que el moviment climàtic mai podria haver aconseguit.

Kim Willsher Arms sent to Ukraine will end up in criminal hands, says Interpol chief

Les armes enviades a Ucraïna després de l'inici de la invasió russa al febrer, acabaran en l'economia submergida i en mans de criminals, ha afirmat la Interpol. Jürgen Stock, Secretari General de l'organització interpolicial, afirma que una vegada el conflicte acabi, una onada d'armes lleugeres i pesades envairà els mercats internacionals i recomana, sobretot als països exportadors d'armes, col·laborar amb les operacions de control de la Interpol. «Grups de criminals intentaran explotar aquesta situació caòtica i la disponibilitat d'armes, incloses les utilitzades pels exèrcits. Aquestes seran disponibles al mercat negre i suposaran un repte. Cap país o regió pot tractar aquest fet individualment perquè estem davant d'una operació global» afirmava Stock. Els aliats occidentals d'Ucraïna han estat remetent constantment armes d'alta tecnologia des de la invasió russa d'Ucraïna. Existeix la possibilitat que, com va passar a Afganistan, grans quantitats d'armes i equipament sofisticat siguin abandonades i caiguin en mans de grups terroristes com els talibans. Stock, afirmava a París que el conflicte d'Ucraïna ha portat a una creixent robatoria de fertilitzants, productes agroquímics i gasolina. Sobre les al·legacions de blanquejos de diners per part dels oligarques russos des de les sancions internacionals Rússia i les conseqüents restriccions, el cap de la Interpol afirma que la investigació sobre aquests indicis no s'estava donant, l'organització policial internacional té una constitució que l'obliga a mantenir-se fora de l'activitat política i s'ha de mantenir neutre als esdeveniments internacionals. No obstant Stock apunta que l'única tasca amb les que es troben treballant amb Kíev, és la identificació de baixes en combat a través d'eines i programes proporcionats per la Interpol.

Larry Elliott Russia is winning the economic war - and Putin is no closer to withdrawing troops

Tot i l'increment i l'enduriment progressiu de les sancions, no hi ha cap indicati de que Rússia vagi a retirar-se d'Ucraïna. Això no és sorprenent perquè les sancions han tingut l'efecte pervers d'augmentar el cost de les exportacions de petroli i gas de Rússia, augmentant massivament la seva balança comercial i finançant el seu esforç de guerra. Durant els primers quatre mesos del 2022, Rússia pot presumir d'un superàvit per compte corrent de 96.000 milions de dòlars, més del triple del mateix període de 2021. Quan la UE va anunciar la prohibició parcial de les exportacions de petroli rus a principis de maig, el cost del petroli cru als mercats mundials va augmentar, proporcionant al Kremlin una altra inesperada pujada d'ingressos. A més, Rússia no troba cap dificultat per trobar mercats alternatius per a la seva energia, i per exemple les seves exportacions de petroli i gas a la Xina a l'abril van augmentar més del 50% interanual. Com a resultat de la guerra, les economies occidentals s'enfronten a un període de creixement lent o negatiu i d'augment de la inflació: un retorn a l'estancament dels anys setanta. Els bancs centrals consideren que han de respondre a una inflació gairebé de dos dígits augmentant els tipus d'interès. L'atur augmentarà. D'altra banda, els problemes als quals s'enfronten els països més pobres són d'un ordre de magnitud diferent. Per a alguns d'ells, el problema no és l'estancament, sinó la fam, com a conseqüència del bloqueig del subministrament de blat dels ports del Mar Negre d'Ucraïna. Putin no es rendirà incondicionalment, i el potencial de danys col·laterals de la guerra econòmica és evident: caiguda del nivell de vida als països desenvolupats; fam, disturbis alimentaris i una crisi del deute al món en desenvolupament.

Jamie Dettmer Why African states are reluctant to pick sides on Ukraine

Al mes de març, 17 països africans es van abstenir en una votació de l'Assemblea General de les Nacions Unides que condemnava l'agressió contra Ucraïna. El nombre d'abstencions africanes podria haver estat més gran si no hagués estat per la pressió diplomàtica occidental entre bastidors que va assegurar que la majoria de països africans -28 de 54- recolzessin la resolució. Entre els països que es van abstenir hi havia Senegal, el president del qual Macky Sall ha advertit els líders europeus que la crisi alimentària és alarmant i que la narrativa de Rússia sobre qui en té la culpa corre el risc de guanyar força a l'Àfrica. Només uns dies abans, Sall ja havia advertit que els africans no volen estar alineats en aquest conflicte i que tot i que condemnen la invasió, estan treballant per una desescalada i un alto al foc. Paral·lelament, Rússia ha anat reactivant els seus llaços amb els països africans durant els últims anys, reforçant la cooperació econòmica i militar, especialment amb els països que abans van tenir relacions estretes amb la Unió Soviètica, que havia recolzat les lluites d'alliberament nacional a tot Àfrica. Ara l'ajut en matèria de seguretat ofert per Rússia inclou contractistes militars russos i especialistes en desinformació que ajuden a apuntalar governs fallits, corruptes o autoritaris. I el fet d'haver intentat posar en dubte les tàctiques i els objectius d'Occident per al continent africà està ajudant ara a guanyar força a la narrativa de Rússia sobre la guerra a Ucraïna. En efecte, per a molts

líders africans, la crisi alimentària és emblemàtica de com les potències occidentals tracten el continent: parant-hi atenció quan volen o necessiten alguna cosa, descuidant-la quan no el necessiten. Paral·lelament, a mesura que les potències occidentals prometen diners per donar suport a Ucraïna, l'ajuda estrangera s'ha tornat més difícil d'assegurar per a Àfrica, on una crisi alimentària en tota regla podria deixar un nombre de víctimes més gran que Ucraïna. Els líders occidentals comencen tot just ara a intentar destacar les similituds entre la lluita d'Ucraïna per ser l'amo del seu propi destí, lliure de la interferència d'una potència imperial, amb les lluites passades de les nacions africanes i asiàtiques per lliurar-se del colonialisme. Però a no ser que Occident presenti plans pràctics ràpids per ajudar a mitigar la fam que s'està agreujant per la guerra d'Ucraïna aquesta narrativa corre el risc de fracassar i deixar via lliure al relat generat des del Kremlin.

Edward Luce The west is starting to feel Ukraine fatigue

Després d'unes primeres setmanes de guerra on l'heroica resistència d'Ucraïna impulsada per la gran ajuda militar i financera occidental va desfermar l'optimisme, el tedi comença a imposar-se, com acostuma a ser el cas en totes les guerres que s'allarguen. L'aposta de Putin podria doncs revelar-se correcta. La guerra s'està lluitant a dos nivells: sobre el terreny a Ucraïna i en la batalla informativa pel control de la narrativa global. Ambdós nivells han entrat en un període de desgast. Pel que fa a la guerra real, el Pla A de Rússia va quedar fet miques a les primeres setmanes i va provocar la seva humiliant retirada dels suburbis de Kíev. Ara està intentant executar el seu Pla B més modest, que és apoderar-se del Donbàs i assegurar-se un corredor terrestre cap a Crimea. L'autor argumenta que la guerra de la informació donarà forma al que passa sobre el terreny. En aquest sentit, Occident i Ucraïna poden acabar sent víctimes del seu propi èxit. Gran part dels mitjans de comunicació occidentals han optat per ignorar tot el que diuen els russos i es basen molt en dades i relats generats a Ucraïna. Atesa la foscor de la propaganda russa, això és comprensible. Però aquesta tria selectiva té dos efectes secundaris. El primer és la complaença. La sensació generalitzada de desfeta russa ha alimentat l'expectativa d'una derrota que només semblava qüestió de temps. El segon efecte secundari és retorn de les democràcies a la seva quotidiana. A mesura que la por a Putin s'ha reduït, la voluntat combativa d'Occident ha començat a desaparèixer. El polèmic antic secretari de Defensa dels EUA, Donald Rumsfeld, va diferenciar entre la resposta de la «vella Europa» i la «nova Europa» a la guerra de l'Iraq. Aquesta divisió continua sent evident amb l'estat d'ànim públic a Itàlia, França i Alemanya que divergeixen dels països com Polònia.

Matthieu Grandpierron & Éric Pomès La crise en Ukraine entre réforme et changement de l'ordre international

Des de la caiguda de l'URSS, la dimensió política de les institucions internacionals ha quedat una mica enfosquida a causa d'un enfocament essencialment tècnic i normatiu de l'ordre internacional a través dels temes de la governança i l'estat de dret. Els autors consideren que el conflicte ucraïnès ha de ser una oportunitat per dur a terme una reflexió en profunditat sobre el funcionament de l'escena internacional. Per institucions

internacionals, entenen el conjunt relativament estable de normes i regles formals i informals que constitueixen regulacions i procediments àmpliament reconeguts que es relacionen amb el sistema internacional, els actors del sistema (inclosos els estats i els no estats) i les seves activitats (comportaments, cooperació, competència). Així, les institucions internacionals inclouen tres dimensions. En la seva dimensió normativa, fan referència al dret internacional. En la seva dimensió relacional, es relacionen amb l'estructura institucional d'interaccions entre actors, especialment a través d'organitzacions internacionals. En la seva dimensió organitzativa o de poder, reflecteixen el tipus d'ordre internacional que regeix l'escena internacional. La invasió russa porta els autors a plantejar quines podrien ser les conseqüències de la crisi ucraïnesa des del 2014 sobre les institucions internacionals en la seva dimensió organitzativa o de poder. Al seu entendre, la crisi ucraïnesa, des del 2014, ha demostrat que, contràriament a la idea dominant, les institucions internacionals no són ni neutrals ni objectives. La selecció dels fets, la seva lectura, l'elecció de les interpretacions conservades donen lloc a posicions jurídiques que podrien ser diferents si aquestes tries haguessin estat diferents. No obstant això, la reflexió sobre aquest tema es veu dificultada per l'afirmació que el món ha entrat en una nova Guerra Freda. Des d'un punt de vista molt restrictiu, la paraula evoca, a Occident, una batalla global contra el comunisme. En altres llocs, simbolitza més aviat el desig d'occidentalitzar el món. Viurà el segle XXI una nova Guerra Freda? L'addició de «nou» a l'expressió Guerra Freda es pot entendre bé com un retorn a l'antiga Guerra Freda o com la creació d'un nou tipus de Guerra Freda les característiques de la qual poden diferir més o menys de les de l'antiga. Sense resoldre aquest debat, l'expressió es refereix en tots els casos tant a l'anàlisi de l'arquitectura de l'ordre internacional com a una manera de caracteritzar la política de l'altre camp.

Ana Pouvreau Reconstruction de l'Ukraine: l'aide financière occidentale face au trou noir de la corruption

Des de l'inici de la invasió russa, els estats i les institucions internacionals competeixen en l'anunci de sumes colossals dedicades a la reconstrucció d'Ucraïna en el marc d'un nou Pla Marshall per a Ucraïna. Tanmateix, el flagell de la corrupció endèmica, que ha afectat les perspectives de desenvolupament del país des de la seva independència el 1991, planteja interrogants sobre l'alt risc que aquesta ajuda financera massiva es desviï cap a individus corruptes i poderoses xarxes criminals. Poc abans de la guerra, tant la comunitat internacional com la ciutadania ucraïnesa, va ser unànime en la seva condemna de la corrupció al país. L'any 2020, segons l'ONG Transparency International, Ucraïna compartia el mateix índex de percepció de la corrupció que Zàmbia o Sierra Leone. Per la seva banda, el 2021, el Tribunal de Comptes Europeu (TCE), que vol ser el guardià de les finances de la UE, va deplorar, en un informe titulat Reducció de la gran corrupció a Ucraïna, que l'acció de la UE per a la reforma a Ucraïna ha estat ineficaç per combatre aquest flagell. L'informe assenyala que cada any es perden desenes de milers de milions d'euros a causa de la corrupció, els fluxos financers il·lícits i el blanqueig de diners. També adverteix que és evident que aquesta xacra era endèmica, la qual cosa té com a efecte obstaculitzar la competència i el creixement i socavar el procés democràtic del país. El TCC també adverteix de les connexions entre oligarques, alts funcionaris, líders polítics, el sistema

judicial i les empreses públiques i lamenta el fracàs de la UE per desenvolupar una autèntica estratègia dirigida a combatre la gran corrupció. Així, sense cap garantia que els fons alliberats s'utilitzaran com es pretén, Occident, a més de l'ajuda militar massiva que proporcionen a Ucraïna, li ha concedit una ajuda financera mai vista des de la Segona Guerra Mundial: els Estats Units (40.000 milions de dòlars, més que el PIB del Camerun); el G7 (19.800 milions de dòlars); la UE (10.000 milions per als refugiats l'abril de 2022 i 6.000 milions d'euros per a ajuda a la reconstrucció el maig de 2022); França (300 milions d'euros); el FMI (1.400 milions d'ajuda d'emergència). El 18 de maig de 2022, la presidenta de la Comissió Europea, Ursula Von Der Leyen, va anunciar el seu pla per demanar préstecs conjuntament als estats de la UE, inspirat en el pla de recuperació post-COVID, per finançar la reconstrucció d'Ucraïna i l'establiment d'un nou instrument financer anomenat RebuildUkraine, recolzat pel pressupost europeu. En darrer terme, els fons colossals posats a disposició d'Ucraïna pels líders occidentals desafiant la corrupció desenfrenada que hi existeix des de fa diverses dècades, té l'efecte de reforçar la posició de certs oligarques que, tanmateix, són responsables de la fallida del país, així com la de les xarxes criminals, posant així en perill permanent el futur del poble ucraïnès.

Andrew Exum Western Support for Ukraine Has Peaked

El suport dels Estats Units, països europeus i l'OTAN per armar i ajudar a l'exèrcit ucraïnès en la seva guerra contra la Rússia de Putin està arribant al seu final per culpa de les possibles rescissions econòmiques que patirà gran part d'Occident. En contrast amb la Guerra d'Hivern (1939-1940) en què la Unió Soviètica va entrar en guerra contra Finlàndia, llavors Occident va atacar directament a l'URSS abans d'ajudar als soldats finlandesos. Tanmateix, en el context de guerra actual, països com Regne Unit, Estats Units, Suècia o els Països Baixos doten d'armament l'exèrcit de Zelensky amb l'objectiu no de defensar-se, sinó de matar la quantitat més gran de russos possibles. A més a més, Suècia i Finlàndia han formalitzat la seva entrada a l'OTAN quan es resolgui el problema amb Turquia i els kurds. En l'ofensiva militar de Rússia a Geòrgia l'any 2018 i a la Península de Crimea i el Donbàs l'any 2014, els països europeus no van prendre cap acció contra Rússia. Ara, en canvi, la seva cooperació i suport a Ucraïna és encomiable. Ucraïna continua pressionant als seus aliats demanant armes. Ara la finalitat de Zelensky no és defensar-se contra Putin, sinó de reconquerir les terres que els russos els hi ha pres. No obstant això, l'administració Biden és reticent a aquesta demanda i no és probable que altres estats europeus s'avancin als nord-americans. Una de les raons principals d'aquesta reticència és que els costos econòmics de la guerra comencen a preocupar als polítics nord-americans i europeus. La inflació de l'Eurozona ha arribat al 8,1% aquest any i els Estats Units es troba en una inflació màxima en quatre dècades. Les recents eleccions a Colòmbia, França, Austràlia o Alemanya il·lustren la tendència de l'electorat cap al populisme i no pas la política més tradicional i conservadora. Putin notará les creixents fissures entre Ucraïna i Occident i s'alegrarà, però les sancions contra el seu país han minvat moltíssim la seva maniobra estratègica. Per altra banda, Ucraïna necessita una treva a principis de la tardor, per tal d'endurir les seves defenses a l'est i restaurar les seves unitats militars esgotades. Tot això en un conflicte que està lluny de veure el seu final.

Aisha Majid How Russia has increased its oil exports to Asia

La guerra de Rússia contra Ucraïna sembla estar reconfigurant els mercats mundials del petroli. El seguiment de dades suggereix que la proporció de petroli cru rus enviat a països asiàtics ha augmentat des de la invasió, ja que les importacions europees han caigut. L'últim trimestre del 2021, aproximadament el 95% del petroli rus exportat a través d'aigües territorials europees a través del mar Àrtic, Bàltic i Negre es va quedar a Europa. A l'abril i maig d'aquest any, però, aquest percentatge es va reduir fins al 59%, segons la consultora Vortexa, i en canvi, una proporció creixent d'enviaments acaben a l'Índia i la Xina. Segons el think tank [Center for Research on Energy and Clean Air](#), Rússia ha exportat més de 30.000 milions d'euros de petroli als països de la UE des de l'inici de la invasió, tres vegades el valor de les seves exportacions de petroli a la Xina en el mateix període. No obstant això, Rússia pot mitigar els pitjors efectes d'una prohibició del petroli de la UE reorientant-se als clients xinesos i indis. Les sancions europees i nord-americanes han portat a Rússia a mirar cada cop més als compradors asiàtics que, segons sembla, compren el petroli a preus reduïts.

Catalunya, España, Europa

Marc Sanjaume Las lecciones de Quebec para el soberanismo europeo

El proper mes d'octubre la província canadenc de majoria francòfona del Quebec celebrarà uns comicis històrics per triar l'Assemblea Nacional. Els sondejos pronostiquen dos fets connectats entre si: una victòria aclaparadora del nacionalisme autonomista conservador liderat per l'actual primer ministre François Legault i la desaparició del Partit Quebequès (PQ), que es convertiria en una organització extraparlamentària mig segle després de la seva fundació el 1968. Sanjaume apunta que malgrat el més que probable extraparlamentarisme a què sembla abocat, el PQ ha aconseguit diversos objectius històrics del sobiranisme quebequès. En el pla institucional, resulta innegable que el Quebec ha aconseguit cotes d'autogovern molt notables des de l'articulació política del moviment sobiranista als anys 60 tant a l'oficialitat de la llengua francesa, el model d'escolarització d'immersió en francès (importat a Catalunya el 1983), un sistema de pensions propi, la selecció de la majoria de demandes d'immigració i asil, una notable xarxa de representació exterior amb representació pròpia a la UNESCO, una llei de referèndums provincial, asimetries institucionals diverses i un grau de desenvolupament territorial i energètic singular mitjançant institucions i empreses provincials. Les causes del declivi del PQ són múltiples i obeeixen a factors externs i interns. En primer lloc, l'aposta pel referèndum sobre la independència, un model estratègic després exportat als sobiranismes europeus, no va donar el resultat esperat. En segon lloc, la derrota del 1995 va ser especialment dura i va marcar un punt d'inflexió per al PQ que va mantenir la capacitat de governar la província, però la seva evolució ideològica va anar virant cap a aspectes lligats a la identitat més que al projecte progressista del passat. Finalment, el declivi del PQ no ha comportat recuperar el projecte independentista per part d'altres formacions. En resum, no es pot

avaluar el sobiranisme quebequès de les darreres cinc dècades de manera maniquea. Quebec és avui una nació que simplement no existiria tal com la coneixem sense el profund impacte del PQ. No es tracta, per tant, de rebutjar l'experiència quebequesa pels seus fracassos, de la mateixa manera que al seu dia es van abraçar els seus èxits en matèria de política lingüística, acomodació federal o política exterior, sinó de comprendre'n l'evolució global i treure'n les conclusions que es considerin oportunes. Per als sobiranismes d'arreu del món, el Quebec pot continuar sent un referent, i sí, també en aquells aspectes que aviat podrien significar el final d'una època.

Helen Thompson Why unionism needs the monarchy

La corona, sota el domini d'Isabel II d'Anglaterra, i l'exèrcit són els pilars fonamentals per als quals encara perdura la identitat nacional britànica o Britishness. La relació històrica entre Anglaterra i altres estats de Regne Unit, sobretot Escòcia, deixa entreveure les diferències dels països de la Unió. Quan Isabel II va accedir al tron l'any 1952, els escocesos van preguntar-se el perquè d'Isabel II, si mai havia regnat a Escòcia una Isabel I (Isabel I va regnar sobre Anglaterra, Gal·les i Irlanda i la unió monàrquica amb Escòcia va començar quan aquesta va morir l'any 1603 i el seu cosí James Stuart va esdevenir rei). Aquest no va ser el primer problema en el nomenament de reis a Gran Bretanya i la seva successió: Jaume VI a Escòcia es va convertir en Jaume I a Anglaterra, l'any 1689, William i Mary van esdevenir reis d'Escòcia i Anglaterra per separat, Guillem III d'Anglaterra era Guillem II a Escòcia i el príncep de Gal·les va convertir-se en Eduard VII ignorant que cap Eduard havia regnat Escòcia ni Irlanda. No obstant això, la unió monàrquica ha estat fonamental per a la unió parlamentària anglo-escocesa. Els orígens de la unió monàrquica es remunten en una crisi de guerra entre 1704 i 1706, mentre que la unió parlamentària va ser segura l'any 1746, quan la rebel·lió jacobita va ser sufocada. Així i tot, amb el referèndum d'independència escocès i la gestió del país de Boris Johnson, la unió parlamentària s'ha anat a poc a poc fragmentant, però la unió monàrquica perdura. Des que Isabel II va accedir al tron, un nombre creixent de persones s'han identificat com a escocesos, anglesos o gal·lesos en lloc de britànics. No obstant això, el Partit Conservador d'Escòcia (SNP) ha reconegut històricament la distinció de la unió monàrquica i parlamentària. Tanmateix, l'SNP mai s'ha compromès a trencar la unió monàrquica, ja que, en paraules del seu president Alex Salmond, té «una profunda ressonància històrica a Escòcia». Simbòlicament, la unió monàrquica de Gran Bretanya es representa millor en els conflictes històrics dels quals va sorgir, com el Diumenge de Record, que inclou una cançó rebel irlandesa i una melodia jacobita.

Eline Schaart Denmark votes to scrap EU defense opt-out

Dinamarca va votar de manera aclaparadora a finals de maig a favor de la integració a la política de seguretat i defensa la UE en un referèndum històric desencadenat per la guerra de Rússia a Ucraïna on gairebé el 67% va votar a favor. La decisió va comptar amb el suport del govern socialdemòcrata i de nou partits més i només tres partits van quedar fora del consens, dos a l'extrema dreta i un a l'extrema esquerra. La mesura suposa una ruptura

de l'històric escepticisme danès respecte una major integració europea. Tot i que Dinamarca és un gran defensor del mercat únic i d'una major cooperació econòmica, el país sempre s'havia mostrat molt escèptic pel que fa a la presa de decisions de la UE, votant en dos referèndums anteriors per mantenir en vigor l'exclusió sobre la moneda única, la justícia i afers interiors. Aquesta decisió significa que Dinamarca podrà participar en operacions militars conjuntes de la UE i cooperar en el desenvolupament i l'adquisició de capacitats militars dins de la UE. Encara no està clar en quina de les set missions militars de la UE en curs participarà Dinamarca. Però, durant la campanya electoral, diversos partits que han donat suport al Sí van assenyalar la missió de manteniment de la pau a Bòsnia i Hercegovina i la missió contra la pirateria a la costa de Somàlia com a missions a les quals Dinamarca podria participar. A banda del referèndum, el govern i els principals partits parlamentaris també han acordat augmentar el pressupost de defensa de Dinamarca fins al 2 per cent del PIB l'any 2033, en línia amb l'objectiu de despesa de l'OTAN.

William Natrass The Czech and Hungarian fondness for emergency powers

El primer ministre hongarès, Viktor Orbán, ha provocat una altra tempesta política, anunciant l'estat d'emergència al seu país per la guerra d'Ucraïna, al·legant que posa en perill la seguretat física i amenaça la seguretat energètica i financera de l'economia i les famílies. Però Hongria no és l'únic país que confia en poders especials. L'estat d'emergència declarat a la República Txeca a principis de març a causa de la crisi dels refugiats d'Ucraïna també s'acaba de prorrogar almenys fins a finals de juny. I la gran afició d'ambdós països en decretar poders especials no només s'ha tornat cada cop més desconcertant, sinó que representa un risc important per als seus governs. L'endemà d'imposar l'estat d'emergència, Orbán va introduir una sèrie de mesures d'austeritat, que obligaven als bancs, asseguradores, companyies energètiques i altres grans empreses a pagar un nou impost sobre els beneficis addicionals obtinguts per l'augment dels tipus d'interès i els preus més alts. Aquests ingressos addicionals estan destinats a reduir els costos dels consumidors i proporcionar finançament addicional per a l'exèrcit hongarès. Curiosament, l'endemà que Hongria anunciés la seva nova taxa, el líder de l'oposició txeca, Andrej Babiš, va exigir de la mateixa manera que els dividends de la companyia energètica més gran de la República Txeca, es distribuïssin a les petites empreses del país. En les seves decisions, ambdós governs subratllen la rapidesa d'actuació que els atorguen els seus poders d'emergència. Els funcionaris txecs afirmen que l'estat d'emergència permet una coordinació més flexible i ràpida de les activitats de les autoritats. I mentre justificava el nou estat d'emergència, el portaveu del govern hongarès, Zoltán Kovács, va assenyalar la rapidesa atorgada per l'ordenament jurídic especial durant la pandèmia. Ambdós casos revelen un afany inquietant per adoptar poders d'emergència en qualsevol circumstància que exerceixi —o s'espera que exerceixi— una pressió important sobre els recursos i la infraestructura pública. Però lluny de justificar la suspensió dels procediments democràtics habituals, aquestes situacions comporten que els *checks-and-balances* d'una societat democràtica en funcionament siguin més importants que mai.

Jasmin Mujanović The U.K.'s Bold Bosnia Policy Slaps Down Russian-Backed Separatists

L'article considera que la visita de la secretària d'Afers Exteriors del Regne Unit, Liz Truss, a Sarajevo a finals de maig constitueix un esdeveniment històric en la política dels Balcans occidentals contemporanis i que representa la culminació d'una campanya silenciosa del Regne Unit per reforçar la posició de Londres a la regió. Arran de la invasió d'Ucraïna, el Regne Unit creu considera que la sobirania i la integritat territorial de Bòsnia i Hercegovina són la clau per a l'estabilitat de la regió. La centralitat de Bòsnia i Hercegovina en la visió del govern de Johnson sobre els Balcans occidentals és notable. Arran d'una llarga crisi alimentada pel lideratge nacionalista a la República Srpska, una de les dues unitats administratives que formen l'estat bosnià de postguerra, el govern i el Parlament del Regne Unit han dut a terme una sèrie d'iniciatives diplomàtiques i polítiques importants. que han establert el Regne Unit com la potència estrangera més important de la regió. I pràcticament la totalitat d'aquest compromís s'ha centrat a reforçar l'estabilitat política i les capacitats de seguretat del govern de Sarajevo contra les aspiracions separatistes del règim de Milorad Dodik a la República Srpska. D'altra banda, l'assistència britànica per modernitzar l'arsenal de les forces armades de Bòsnia i les seves capacitats d'interoperabilitat amb l'OTAN és fonamental atès que per a Bòsnia, no hi ha una preocupació més existencial de política exterior que l'adhesió a l'OTAN. Paral·lelament, el Regne Unit també podria replicar amb Bòsnia els pactes de seguretat que ha fet recentment amb Polònia i Ucraïna i amb Suècia i Finlàndia. En darrer terme, l'autor considera que els dubtes que poguessin haver existit sobre la rellevància del Regne Unit en els afers internacionals després del Brexit s'han esvaït gràcies als seus compromisos contundents a l'Europa de l'Est. A Bòsnia, aquest compromís pot resultar fonamental per posicionar el Regne Unit com a factor decisiu per prevenir la propera crisi de seguretat important del continent.

Knar Khudoyan The 'revolution of millionaires' in Armenia is turning increasingly tense

Durant el mes de maig, diferents protestes van començar a organitzar-se arreu el territori d'Armènia. Aquestes van iniciar-se quan els dos partits de l'oposició, liderats per antics presidents del país Robert Kocharyan i Serzh Sargsyan, abandonen el parlament i prenen els carrers el 27 d'abril en contra de les negociacions obertes per Nikol Pashinyan, primer ministre del país, amb Azerbaidjan i una possible obertura de la frontera amb Turquia. Els líders de les protestes ja havien avisat al públic general de l'amenaça a la seguretat del país que suposava Pashinyan. Aquest, si no era desbancat del seu càrrec, vendria el territori de Karabakh i el seu dret a l'autodeterminació d'Azerbaidjan, això sumat a l'acceptació de la negociació turca del Genocidi Armeni com a part de la normalització en les relacions regionals amb Ankara. L'actual onada de protestes té un fort impuls agressiu que no es veia al país des de feia dècades, intentant fer fora a Pashinyan del poder, els ciutadans utilitzen la desobediència civil, entrant en edificis governamentals o bloquejant el tràfic de les principals ciutats. Després d'un mes sencer de protestes i disturbis els participants en la

revolta popular continuen creixent, amb 50.000 ciutadans sent part del moviment contra el primer ministre del país. La policia local ha detingut entre 200 i 400 civils sota càrrecs de desobediència del ordre legal, molts dels detinguts són alliberats en hores. Darrere de l'agressivitat de la revolta es troba un element clau de classe. Les marxades a les ciutats són liderades per persones adinerades i d'alt estatus, antics líders del Partit Republicà d'Armènia, que va ser expulsat del poder a la revolució de 2018. Aquests antics membres volen tornar a la llei de l'antic règim armeni on una classe social privilegiada subordinava a l'altra a través de la violència. Molts ciutadans no participants en la revolta veuen a la massa protestant com «gàngsters» i «saquejadors del sector públic», no creuen que el seu sentiment patriòtic sigui sincer això els porta a no voler relacionar-se amb aquesta nova «revolució de milionaris».

Giorgi Khelashvili & Nikoloz Samkharadze Georgia should become a candidate for EU membership

Recentment, el Centre d'Estudis de Política Europea (CEPS) ha publicat dos estudis separats sobre la possible adhesió d'Ucraïna i Moldàvia a la Unió Europea. Tanmateix, amb la sol·licitud d'ingrés de Geòrgia, el CEPS va redactar tan sols un article d'opinió decebedor, ple d'inexactituds i contradiccions on s'afirma que l'aposta del país a la Unió Europea és dubtosa. Tanmateix, els autors afirmen que la implementació de Geòrgia de l'Acord d'Associació (AA) i de la Zona de Lliure Comerç Profunda i Integral (DCFTA) ha estat impressionant, havent superat no només a Ucraïna i Moldàvia, sinó també alguns països candidats dels Balcans Occidentals. A més a més, Moldàvia ha eliminat sobre manera la corrupció, fet que l'estudi del CEPS de l'any passat estava d'acord. No obstant això, la denegació de l'adhesió de Geòrgia a la Unió Europea es deu a la metodologia confusa de l'article. Mentre que a l'inici de la investigació es lloa el rendiment del país en reformes de tots els àmbits, la resta del text desataca arguments d'esdeveniments dels últims anys per a invalidar l'adhesió. Un exemple és el sabotatge no provocat i injustificat de l'oposició del Parlament de Geòrgia i el seu desafiament a la llei que creà un conflicte polític en plena pandèmia de la Covid-19. De l'anàlisi s'ometen els èxits del país, com el nou sistema constitucional reequilibrat cap a més control i equilibri, la millora de la llibertat d'expressió i la llibertat de mitjans de comunicació, l'entorn polític pluralista i la confiança més gran en el sistema judicial. La conclusió dels autors de l'article és que els assoliments de Geòrgia són tecnocràtics, mentre que l'entorn polític està imbuït en un retrocés democràtic. No obstant això, la resiliència democràtica georgiana s'ha vist reflectida en la capacitat de l'Estat per fer front a la turbulència política de les eleccions del 2020, la gestió de la pandèmia de la Covid-19 i, més recentment, la seva resposta a la invasió russa. Geòrgia ha hagut de demostrar també les seves bases democràtiques amb la invasió russa que van patir als anys noranta i l'any 2008. El govern de Geòrgia va fer de l'adhesió a la Unió Europea com el seu reclam de campanya a l'estiu de 2020 i va guanyar les eleccions gràcies al 80% de la població que hi estava d'acord.

Léo Blaise Fontfrède Frontex, une administration décriée dans la tourmente

Els tràgics esdeveniments del 2015 –quan la UE va conèixer la pitjor crisi migratòria del segle XXI al continent– van provocar una profunda reforma de l'Agència Europea de Vigilància de Fronteres i Costes, més coneguda com a Frontex, encarregada de la cooperació operativa a les fronteres exteriors dels països membres de la UE. El seu mandat és ajudar els estats membres a controlar millor el seu tram de fronteres exteriors i combatre eficaçment la immigració irregular i la delinqüència transfronterera. L'autor assenyala que la tendència actual és l'externalització tant del control de les fronteres exteriors de la Unió com dels fluxos migratoris, és a dir, que hi ha, per part de la UE, la voluntat de donar als països del Sud una responsabilitat cada cop més gran en la gestió i control de les fronteres dels països del Nord. Per implementar aquestes polítiques, la UE va dur a terme una reorganització de Frontex els anys 2016 i 2019, transformant l'agència en un cos europeu de guàrdies de fronteres i costes. Aquesta reestructuració ha comportat un augment del pressupost de l'agència, de 19 milions d'euros el 2004 als 758 milions el 2022 així com un increment de la seva plantilla ja que Frontex podrà comptar aquí amb un cos de 10.000 agents a finals del 2027.

The Economist Squabbling in unison

Malgrat les baralles entre països de la Unió Europea, de moment la unitat de l'organització contra la guerra rus-ucraïnesa encara aguanta. Tradicionalment, les pugnes intraeuropees sempre han estat conduïdes pels Estats Units, que es queixen de pagar rescats i paquets altament costosos mentre que els països del sud són més propensos a gastar sense límits. No obstant això, amb l'inici de la invasió russa a Ucraïna, la principal fissura ha estat entre els països de l'est contra els de l'oest. Polònia sobretot i els països bàltics temen que qualsevol desenllaç de la guerra que no sigui una derrota inequívoca de Putin animarà a aquest a envair-los a ells. Segons aquests països, els tres líders europeus (Emmanuel Macron a França, Olaf Scholz a Alemanya i Mario Dragui a Itàlia) prefereixen no prendre cap decisió precipitada contra Rússia i no tenen problemes en conversar amb Putin. Alemanya va prometre lliurar armes a l'exèrcit de Zelensky, però encara no ho ha complert. Macron, per la seva banda, ha enviat un exèrcit avançat a Ucraïna, però reitera que Rússia no ha de ser humiliada per la Unió Europea. Mario Dragui va demanar sancions més dures contra les seves exportacions de béns de luxe a Rússia, però s'ha ignorat. A més a més, aquests tres líders demanen esporàdicament un alto el foc a Ucraïna, decisió que els països orientals coincideixen en el fet que és contraproductiu i permetria a l'exèrcit de Putin reagrupar-se i atacar amb més força. Finalment, cap d'aquests líders ha visitat Kíev i només el primer ministre italià pressiona obertament l'adhesió d'Ucraïna a la Unió Europea. Tanmateix, l'organització sembla estar més unida que mai. En la seva última reunió el passat 30 de maig, la quarta des que va iniciar la guerra, els líders europeus van acordar sancions més dures contra Rússia, com l'embargament a la majoria d'importacions de petroli cru rus. També van destinar-se nou mil milions d'euros per a l'exèrcit ucraïnès.

Democracia, diversidad y cultura

Zac Gershberg & Sean Illing The Democratic Paradox

L'assalt al Capitoli del 6 de gener de l'any passat per partidaris de Donald Trump que posaven en dubte la legitimitat del resultat de les eleccions presidencials, va posar de manifest la imminent ruptura del sistema democràtic. Els Estats Units va afegir-se a una llista d'atemptats de cop d'estat compartida per Atenes, Roma, França, Espanya i el Perú. La democràcia és un entorn de comunicació lliure i obert que, gràcies a aquesta obertura, convida a l'explotació i la subversió des de dins. La llibertat d'expressió és precisament el gran perill de la democràcia. Molta gent encara manté que el sistema democràtic és el qual els ciutadans comuns tenen preferències sobre el que ha de fer el govern i voten pels líders que creuen que portaran a terme aquestes preferències. El resultat és un govern que serveix a la majoria dins d'una cultura de regles i normes que privilegia els drets de les minories, respecta l'estat de dret i veu amb bons ulls les transicions de poder. Tanmateix, aquesta definició no és la de democràcia, sinó la de liberalisme. La democràcia encara ofereix llibertat d'expressió i la possibilitat d'enfrontar-se al poder en totes les seves formes. Els grecs antics, com a creadors de la democràcia, van entendre aquests perills i van posar de manifest el problema. No obstant això, amb l'evolució tecnològica (premsa, ràdio i televisió) i la transformació digital (xarxes socials) aquests perills han esdevingut amenaces reals per al sistema actual. La premsa va ser la primera eina que qüestionava els governs democràtics i era àmpliament difosa per la ciutadania. Posteriorment, s'hi va sumar el telègraf, que permetia una comunicació molt més immediata. Finalment, la ràdio i la televisió van ser les tecnologies que van sumar-s'hi a aquesta necessitat de donar una opinió obertament, criticar i que fos compartida per centenars de milers de ciutadans. No obstant això, van ser les xarxes socials les que van canviar el paradigma per complet: ara un ciutadà normal i corrent era capaç d'expressar les seves opinions en un lloc públic i ser llegit per milers d'altres usuaris. Fins i tot els polítics del mateix sistema democràtic poden parlar directament amb la ciutadania a través de les xarxes socials, sense passar pel filtre de la premsa, la ràdio o la televisió. Tot això, en molts casos, s'ha traduït com una subversió de l'estat democràtic per part de la ciutadania i l'establiment de règims autoritaris, com a Rússia, Hongria o Polònia. Ara és el moment de la història on precisament els polítics s'enfronten al veritable poder de la democràcia, un espai on tothom pot opinar. El dubte està en si les institucions democràtiques actuals seran capaces d'aguantar tota aquesta pressió.

Yana Gorokhovskaia & Isabel Linzer The Long Arm of Authoritarianism

La repressió transnacional, és a dir, la cerca, captura i extradició de dissidents civils o polítics d'un país determinat que es troba en un país estranger, està augmentant dràsticament gràcies a la cooperació dels estats dictatorials o autocràtics. Segons un informe de Freedom House, una organització no partidista de defensa de la democràcia, els espais segurs per als dissidents s'estan reduint ràpidament i afirma que la col·laboració

entre països autoritaris és cada vegada més estreta. L'any 2021, la gran majoria d'incidents de repressió transnacional (74%) van ser comesos per governs autoritaris al territori d'altres estats autoritaris, un 16% més que la mitjana entre 2014 i 2020. Vladímir Putin i el president bielorús Alexander Lukashenko col·laboren estretament en la persecució de dissidents del règim autoritari de Bielorússia. L'abril de 2021, les autoritats russes van segrestar dos homes bielorrussos, que tenien vincles amb l'oposició bielorrussa, a un hotel de Moscou i els van lliurar a les autoritats del país veí i van extradir-los. Ambdós s'enfronten ara a càrrecs per planificar un suposat cop d'estat contra Lukashenko. Izzat Amon, activista dels drets humans que ajudava als immigrants d'Àsia Central a trobar feina i papers a Rússia, va ser capturat per autoritats russes i entregat al seu país d'origen, Tadjikistan. El març de 2021 va ser condemnat a nou anys de presó per acusacions dubtoses de frau. El mateix va succeir amb un altre activista del Turkmenistan a Rússia, qui va desaparèixer l'octubre de 2021. Però Rússia no és l'únic país autocràtic amb aquests objectius de col·laboració. El novembre de 2021, Tailàndia va repatriar il·legalment activistes de l'oposició de Cambodja. Al maig, el govern dels Emirats Àrabs Units va detenir una activista xinesa a Dubai. Turquia, per exemple, l'any 2021 va amenaçar grups de persones uigurs i van ser deportades a la Xina. Aquest problema creixent troba les seves bases en les polítiques cada cop més restrictives de l'Europa democràtica per acceptar a immigrants i concedir asil a dissidents que el necessiten. El 2016, la Unió Europea va signar un acord amb Turquia per evitar que els sol·licitants d'asil arribessin a Europa a través de Grècia. Un altre exemple és el del Regne Unit, una política d'asil anunciada aquest mes d'abril d'extradir els sol·licitants d'asil de Ruanda que arribin al país per mitjans irregulars.

Steven Forti Budapest: la nueva meca de los ultras

Els passats 19 i 20 de maig es va celebrar a Budapest la primera trobada a Europa de la Conferència d'Acció Política Conservadora (CPAC), la convenció dels republicans nord-americans que està intentant crear franquícies per tot arreu. A la CPAC de Budapest hi havia una bona part de la crème de la crème de l'extrema dreta europea. A més d'Orbán també hi eren el president de l'FPÖ austríac, el president del Vlaams Belang flamenc, l'expresident de la República Txeca, Vaclav Klaus; el president del Rassemblement National francès, el vicesecretari de la Lega i diversos dirigents d'altres partits, com els polonesos de Polònia Solidària, aliats de Llei i Justícia. Perquè tinguem clara la centralitat de Budapest, la setmana següent s'hi va celebrar també la convenció titulada "Llibertat en joc. Construïnt i enfortint una agenda a favor de la llibertat a nivell mundial". Entre els ponents hi havia membres dels governs de Brasil, Equador, Guatemala i Eslovàquia, a més de diputats conservadors de Colòmbia, Irlanda, Àustria, Xile, Kenya, Estats Units i Espanya. Amb tot, Forti apunta les dificultats que està tenint la dreta radical per unir-se. Les diferències geopolítiques han estat el principal escull -russòfils versus atlantistes-, juntament amb les ambicions personals i les quotes de poder. A més, ara les relacions entre Varsòvia i Budapest han saltat pels aires amb la invasió russa d'Ucraïna, i el grup de Visegrad està partit en dos: d'una banda hi ha Orbán, ben relacionat amb Putin, que s'oposa a l'embargament al petroli i gas russos; a l'altre estan polonesos, txecs i eslovacs, que empenyen l'OTAN a intervenir encara més directament a Ucraïna. Ara bé, si, com sembla, el projecte d'un nou macropartit ultra a la UE ha nascut coix i té aspecte de

convertir-se en un simple rentat de cara d'Identitat i Democràcia, que s'ampliaria a Orbán, la gran pregunta en clau espanyola és què vol fer Vox. Segons Forti, el que queda clar és que facin el que facin pel que fa a aliances a Brussel·les, per als d'Abascal la democràcia il·liberal d'Orbán és el model a seguir i a importar a Espanya. Per això se'n van tan freqüentment de pelegrinatge a la vora del Danubi. Per aprendre com convertir una democràcia plena en un règim híbrid, és a dir, camí a ser un autoritarisme competitiu on el pluralisme existeix només a la façana i els drets de les minories brillen per la seva absència.

Toby James & Holly Ann Garnett Elections: a global ranking rates US weakest among liberal democràcies

Un informe del think tank Electoral Integrity Report presenta una avaluació global de la qualitat de les eleccions a tot el món en el període comprès entre 2012 al 2021, basada en prop de 500 eleccions a 170 països. L'informe revela que els Estats Units són la democràcia liberal que ocupa una posició més baixa de la llista, ja que només se situa al 15è lloc dels 29 estats d'Amèrica, per darrere de Costa Rica, Brasil, Trinitat i Tobago, i el 75è lloc en la classificació general. Pel que fa a les raons que expliquen aquest baixa resultat, els autors assenyalen que les eleccions amb resultats discutits tenen una puntuació més baixa a la classificació perquè una part clau de la democràcia rau en la transició pacífica del poder mitjançant resultats majoritàriament acceptats. En els cas dels EUA, els comentaris de Trump després de la seva desfeta van provocar que els seus partidaris assaltessin el Capitoli i van sembrar dubtes sobre la legitimitat del resultat a gran part d'Amèrica. Això il·lustra que la integritat electoral no consisteix només en dissenyar lleis, sinó que també depèn que els candidats i els partidaris actuïn de manera responsable durant tot el procés electoral. Tanmateix, els problemes amb les eleccions nord-americanes són molt més profunds i l'informe mostra que l'elaboració de les circumscripcions electorals als EUA és una de les principals deficiències, ja que tenen una llarga història de manipulació, on els districtes són establerts de manera que les poblacions que tenen més probabilitats de votar un partit polític determinat s'incloguin en una circumscripció electoral determinada. El registre de votants i les urnes és un altre problema. Alguns estats nord-americans han implementat recentment lleis que dificulten el vot, com ara exigir un document d'identitat, la qual cosa genera preocupació sobre l'efecte que això tindrà en la participació. Ja sabem que els costos, el temps i la complexitat de la realització del tràmit de DNI, juntament amb les dificultats afegides per a les persones amb una gran mobilitat residencial o situacions d'habitatge insegur, fan encara menys probable que col·lectius poc representats participin a les eleccions. En termes generals, Finlàndia, Suècia i Dinamarca encapçalen el rànquing, mentre el Cap Verd té la major qualitat d'integritat electoral d'Àfrica. Taiwan, Canadà i Nova Zelanda ocupen el primer lloc dels seus respectius continents. Finalment, la integritat electoral a Rússia ha experimentat un nou descens després de les eleccions parlamentàries del 2021. Un informe preelectoral advertia de la intimidació i la violència contra els periodistes, i que els mitjans de comunicació promouen en gran mesura les polítiques de l'actual govern. Només Bielorússia ocupa un lloc més baix a Europa.

Elin Bjarnegård & Pär Zetterberg How Autocrats Use Women's Rights to Boost Themselves

Cada cop més els governs autoritaris empen reformes d'igualtat de gènere per emmascarar i fer veure que són partidaris de la democràcia quan, en realitat, tot és una cortina de fum per legitimar encara més el seu poder. Aquesta pràctica s'anomena «rentat de gènere autocràtic» i Ruanda, per exemple, l'està fent servir. El 2016, el president ruandès Paul Kagame va rebre el premi Campió de Gènere al ser el país amb la proporció més alta d'escons legislatius femenins en la cambra parlamentària (un 61%). Tanmateix, Kagame ha estat vint anys manipulant les eleccions, coaccionant als opositors i ignorant els drets humans per mantenir-se al poder. Aquesta estratègia desvia el focus d'atenció dels opositors i crítics del govern i situa en un bon lloc al país a ulls internacionals. Dels 75 països que han adoptat lleis basades en la igualtat de gènere, aproximadament dos terços (51 països) no són democràtics. Aquesta pràctica permet als governs autoritaris legitimar-se en grups específics, com l'oposició política, la societat civil o els mateixos ciutadans. Un exemple és el de Singapur, on el governant del Partit d'Acció Popular (PAP) va augmentar la mida i el nombre de circumscripcions de representació de grups per permetre que hi hagi més dones candidates al partit. No obstant això, aquestes circumscripcions generalment representen escons assegurats pel partit i, per tant, a l'augmentar la seva mida i nombre no perden electors. Un altre exemple és el Camerun. L'any 1995, el president autoritari Paul Biya va crear un ministeri d'afers de la dona i un comitè dedicat a la promoció d'aquestes. Els actors internacionals van veure això amb molt bons ulls i el Camerun va rebre una ajuda de 19.000 milions de dòlars fins el dia d'avui. Tristament, aquest ministeri no tenia cap pes al govern i el comitè tan sols es va reunir quatre vegades en dotze anys. Finalment, trobem l'Aràbia Saudita i el príncep hereu Mohammed bin Salman, qui el 2018 va retirar la prohibició de conduir a les dones. Amb aquesta decisió va acontentar la ciutadania, però va empresonar activistes pels drets de les dones i fins i tot aquelles que demanaven el dret a conduir.

Economía, bienestar e igualdad

Howard W. French The Clearest Path to Global Prosperity

L'autor argumenta que probablement no hi ha manera més rellevant d'augmentar la prosperitat humana tant a les societats receptores com a les que generen grans fluxos de població que disminuir significativament les restriccions a la migració internacional. Durant l'última dècada aproximadament, aquestes nocions s'han avançat poc a poc des de la perifèria dels estudis econòmics, on els efectes de la migració han rebut tradicionalment relativament poca atenció, fins al corrent principal, amb organitzacions com l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic i grups de reflexió políticament tan variats com els instituts Cato i Aspen, que destaquen la importància d'una migració més lliure per al creixement. Afirma que la raó per la qual fins i tot molts polítics progressistes es resisteixen apostar per una immigració més oberta és que les actituds nativistes als Estats Units i altres països es basen en mites poderosament seductors. El principal és que

els individus no blancs són menys capaços d'assimilar-se a la societat nord-americana i menys capaços de contribuir econòmicament que els anomenats nord-americans d'origen europeu. Molts ja reconeixen la voluntat dels migrants dels països pobres d'esforçar-se en arribar als països rics per millorar la seva sort. La possibilitat mateixa d'emigrar, però, pot produir aquest efecte a una escala encara més gran dins de les mateixes societats pobres perquè no tots els habitants dels països en desenvolupament que somien amb construir noves vides en societats més riques, abandonen finalment els seus països d'origen. Tanmateix, la mateixa existència de l'emigració com a opció els estimula a augmentar l'estoc de capital humà a casa seva. En mantenir la porta tan estretament tancada, els països rics del món no només s'allunyen del creixement i la renovació, sinó que també fan miques milers de milions de somnis en països les economies domèstiques dels quals donen pocs motius per a l'esperança. En definitiva, apartar el debat sobre les migracions no és un camí cap a una governança més eficaç; és una manera segura d'alimentar el ressentiment.

Andrew Watt Recovery and Resilience: stop-gap or sea-change?

Amb l'arribada de la pandèmia de la Covid-19 a Europa la primavera de 2020, la Unió Europea va suspendre les lleis fiscals i d'ajuts estatals, el Banc Central Europeu (BCE) va posar en marxa un pla d'emergència de compra de bons, va iniciar-se el programa SURE per refinançar els programes nacionals i va ampliar-se el Mecanisme Europeu d'Estabilitat. No obstant això, tots els estats membres eren conscients que totes aquestes mesures no eren suficients i que calia posar en marxa un programa de suport a mitjà termini per no repetir la crisi financera de la dècada del 2010. El juliol de 2020 els responsables polítics van llençar NextGenerationEU, que comprenia el Servei de Recuperació i Resiliència (SRR). El SRR compta, de moment, amb un pressupost de 670.000 milions d'euros, a repartir entre tots els estats membres en un període de cinc anys. És la primera vegada que s'engega un pla de recuperació per a tots els països amb una escala semblant. El SRR té un impacte econòmic substancial en els països amb menys ingressos i més afectats per la pandèmia (A Grècia, Romania, Croàcia o Itàlia les subvencions del SRR ascendeix a més del 10% del PIB anual). Aquest pla preveu inversions en béns públics de la Unió Europea, com enllaços ferroviaris o elèctrics transfronterers. Es tracta també d'un programa de suport federal per a iniciatives nacionals, però coordinat al voltant d'objectius comuns com la descarbonització o la digitalització. Fins ara, el SRR comporta un panorama encoratjador per a Europa. El 13% de l'assignació financera dels plans nacionals s'ha començat a aprovar i transferir en pagaments bianuals en aprovar les fites d'inversió i reforma (Itàlia, a mitjans d'abril, va rebre 21.000 milions d'euros, per exemple). Pel que fa al finançament, els inversors semblen interessats en la compra de bons. Gairebé un terç han sigut bons verds, per abordar les preocupacions en matèria d'ecologia, social i governança. El tipus d'interès dels bons és estable, molt més petit que els diferencials d'alguns bons nacionals. No obstant això, exceptuant Grècia i Itàlia, els altres estats membres de la Unió Europea semblen reticents a aprofitar el SRR. Espanya, per exemple, podria beneficiar-se d'uns costos d'endeutament més baixos, però segueixen a l'espera. Tot depèn en si els estats membres fan un bon ús del servei i no fan una despesa inútil. A més a més, el SRR podria servir per solucionar un dels problemes principals de la UE: hi ha un acord generalitzat de què les regles fiscals de la eurozona han de canviar per garantir que no es redueixi

indegudament la inversió pública.

Le Monde Pacte de stabilité: le salubre pragmatisme des Européens

Les normes de disciplina pressupostària a què estan subjectes els estats membres de la UE han estat suspeses fins al 2023. Aquesta nova flexibilitat atorgada per la Comissió només pot ser permanent amb la condició que els Vint-i-set es comprometin a reduir el seu deute i a aplicar les seves reformes estructurals. L'editorial del diari *Le Monde* subratlla que Europa demostra, de crisi en crisi, una autèntica capacitat d'adaptació. Aquesta decisió, que fa només uns anys semblava inimaginable, és benvinguda i reflecteix la preocupació dels decisors europeus per no agreujar les conseqüències econòmiques i socials de la guerra d'Ucraïna i per afrontar-les de la manera més concertada possible. En aquest sentit, el pragmatisme mostrat per la Comissió Europea i els Estats europeus contrasta amb els errors que s'havien acumulat durant la crisi del deute sobirà del 2009. La nova flexibilitat concedida per la Comissió, però, sembla un ajornament provisional. És cert que el Banc Central Europeu segueix alerta per donar suport al creixement, però la represa de la inflació, provocada sobretot per l'augment dels preus de l'energia, està reduint la seva capacitat de suport a l'economia real. A més, Olaf Scholz no vol sentir parlar d'un segon pla de recuperació europeu, malgrat les peticions en aquest sentit d'Emmanuel Macron i Mario Draghi, que s'ha convertit en president del Consell italià. Finalment, la bretxa d'endeutament entre països europeus continua sent un tema de preocupació que no situa França en la millor posició, ja que els tipus d'interès han tornat a pujar. Mes rere mes, Brussel·les augmenta la pressió per aconseguir reformes estructurals. El de les pensions, que promet tan difícil d'aplicar, està al capdamunt de la pila.

The Economist China is trying to protect its economy from Western pressure

La Xina de Xi Jinping està intentant encaminar-se cap a una economia autosuficient, sense dependre d'estats occidentals. Paradoxalment, aquest país és el que més s'ha beneficiat de la globalització en les últimes dècades. Actualment, la Xina és el soci comercial de mercaderies més gran en 60 països. Entre 1985 i 2015 les exportacions xineses de béns als Estats Units van augmentar un 125%. En conseqüència, el PIB per ciutadà xinès va augmentar en més d'un 8% entre 2001 i 2020. El Partit Comunista no pretén renunciar a un paper dominant en l'economia, sinó que es preocupa per la infiltració d'idees occidentals en el seu propi país. El president xinès creu que s'han tornat massa dependents de les democràcies liberals, com ara Europa i el Japó, però, sobretot, els Estats Units. Creu que una crisi financera semblant a la de 2007-2009 a Occident pugui minvar la demanda de béns de serveis xinesos. A més a més, les sancions econòmiques a Rússia han demostrat que els països occidentals podrien utilitzar el seu poder econòmic per afeblir la Xina. Xi Jinping pretén, doncs, fer-se fort en indústries que considera estratègiques, com la tecnologia i l'energia, perquè ningú pugui frustrar l'ascens de la seva economia. El segon objectiu és que la Xina depengui menys de socis occidentals potencialment hostils per al

comerç i finances i en desenvolupi de nous i millors amb estats asiàtics propers. Tanmateix, en molts aspectes importants, l'impuls de la Xina per a l'autosuficiència no ha sigut el que Xi Jinping esperava. La Xina encara depèn de components estrangers per als avenços en la seva tecnologia, incloent-hi rivals geopolítics com Taiwan o democràcies occidentals. La Xina també depèn cada cop més de l'experiència estrangera. La gran majoria de sol·licituds de patents xineses són de producció pròpia, però la proporció d'estrangers ha augmentat del 4,8% al 5,9% des del 2012. Els científics de la Unió Europea, els Estats Units i el Japó són socis habituals. Finalment, el gran propòsit de la Xina és establir relacions amb altres estats asiàtics simpatitzants de les seves estratègies. No obstant això, aquests països, la majoria més pobres, per al moment no podran suplir la gran demanda de productes d'altres estats democràtics occidentals com Alemanya o els Estats Units.

Anis Chowdhury & Jomo Kwame Sundaram Las sanciones son las nuevas armas de inanición masiva

Els autors argumenten que les sancions econòmiques contra països en conflicte, una mesura de moda després de la invasió russa però que ja s'havia anat incrementant al llarg de l'última dècada, estan agreujant la crisi alimentària, especialment a l'Àfrica. La guerra i les sancions són els principals causants de l'augment de la inseguretat alimentària. Rússia i Ucraïna produeixen gairebé un terç de les exportacions mundials de blat, gairebé el 20% de les de blat de moro i prop del 80% dels productes derivats de les llavors de gira-sol, inclòs l'oli. Els bloquejos del transport marítim imposats al Mar Negre han contribuït també a mantenir baixes les exportacions russes. Tot això ha fet pujar els preus mundials dels cereals i les llavors oleaginoses, elevant el cost dels aliments de manera generalitzada. El 19 de maig, l'Índex de Preus Agrícoles havia pujat el 42% des del gener del 2021, assolint l'augment dels preus del blat el 91% i el 55% els del blat de moro. El *Commodity Markets Outlook* del Banc Mundial d'abril del 2022 assenyala que la guerra ha transformat la producció, el comerç i el consum mundials i preveu que els preus seran històricament alts almenys fins al 2024, la qual cosa empitjorarà la inseguretat alimentària i el comportament de la inflació. D'altra banda, els embargaments occidentals sobre el petroli rus han fet augmentar considerablement els preus de l'energia. En aquest context, els autors afirmen que fins i tot quan són suposadament selectives, les sancions són instruments que sovint generen conseqüències imprevistes, de vegades contràries a les planificades. Per això, les sancions solen fracassar a l'hora d'aconseguir els objectius declarats. Molts països pobres i afectats per la inseguretat alimentària són grans importadors de blat de Rússia i Ucraïna. La producció conjunta de tots dos països proporciona el 90% de les importacions de blat de Somàlia, el 80% de les de la República Democràtica del Congo i prop del 40% de les del Iemen i Etiòpia. D'acord amb les informacions disponibles, el bloqueig financer imposat a Rússia ha perjudicat els seus veïns centreasiàtics, més petits i vulnerables: 4,5 milions d'uzbeks, 2,4 milions de tadjiks i gairebé un milió de kirguisos treballen a Rússia. Les dificultats per enviar remeses causen enormes dificultats a les famílies residents en aquests països. Encara que no era la seva intenció declarada, les mesures imposades pels Estats Units durant el període 1982-2011 van perjudicar més els pobres. Els nivells de pobresa als països sancionats han estat 3,8% superiors als de països similars no afectats per les sancions. Les sancions també perjudiquen molt més els nens i nenes i altres grups

desafavorits. Una investigació sobre seixanta-nou països publicada el 2010 va revelar que les sancions redueixen el pes dels nadons i augmenten la probabilitat de mort abans dels tres anys.

Xavier Mas de Xaxàs Las exportaciones de trigo se reducen un 40% y disparan el proteccionismo

En els darrers quatre anys ha crescut un 88% el nombre de persones que viuen en regions on el conflicte és la causa principal de la manca d'aliments. Prop de 140 milions de persones viuen ara en regions devastades per les guerres i amb severes dificultats per alimentar-se. La invasió russa d'Ucraïna ha empitjorat la situació. Els aliments bàsics s'han encarit un 30% degut a l'increment del preu del blat. L'oferta està molt per sota de la demanda i ho seguirà estant durant força temps, segons l'últim informe de l'Institut Peterson d'Economia Internacional. La guerra a Ucraïna doncs està provocant una crisi alimentària que encara serà més llarga que la mateixa guerra perquè es requerirà més temps per recuperar els camps de cultiu i restablir les cadenes de subministrament. El desequilibri entre la demanda i l'oferta dispara els preus i les restriccions a l'exportació d'aliments. Índia és el segon productor de blat darrere de la Xina, però no és un país exportador. L'any passat va exportar poc més de set milions de tones, molt lluny de les 43 de Rússia, el principal exportador. Els deu països que lideren el rànquing d'exportacions van posar l'any passat més de 160 milions de tones de blat al mercat mundial. Aquest any és possible que no s'arribi als cent milions de tones, una caiguda propera al 40%. Altres grans exportadors, com els Estats Units i França, tindran aquest any pitjors collites a causa de la sequera i les altes temperatures. Aquesta és una de les raons que també ha esgrimit l'Índia per no "alimentar el món". En aquest sentit, en no tenir assegurat el subministrament anual de gra, Egipte, Indonèsia, Pakistan, Bangla Desh, Líban, Turquia, Sèrbia, Kosovo, Azerbaidjan, Kazakhstan, Kirguizistan, Afganistan, Iran, Kuwait, Algèria, Tunísia, Burkina Faso, Ghana i Argentina han prohibit exportacions de molts aliments. La demografia també juga en contra, però també els embargaments a les exportacions i l'especulació amb el preu del blat. Argentina, Estats Units, Canadà i Austràlia són els mercats més obvis per pal·liar la falta de blat rus i ucraïnès, però els preus són molt alts. Mentrestant, l'ONU i el Banc Mundial s'afanyen per atendre les necessitats dels països més vulnerables amb crèdits i ajuts als agricultors. Qu Dongyu, director general de la FAO, ha advertit que l'agricultura és una de les claus per a la seguretat i la pau al món, ja que les crisis alimentàries solen ser font de conflictes. Dels 800 milions de persones desnodrides, el 80% viu en zones de conflicte i la seva situació continuarà agreujant-se mentre no baixi el preu del blat. La gran paradoxa és que la collita de blat d'aquest any serà de rècord a Rússia, suficient per compensar els estralls de la crisi climàtica en altres latituds i mantenir el preu sota control, però el Kremlin té altres prioritats.

Sostenibilidad y cambio climático

Philippa Nuttall Will our "war on nature" ever end?

La nostra despesa econòmica en la factura de l'aigua està completament allunyada de l'impacte real que té aquest recurs natural en les nostres vides. Els preus de l'aigua residencial a gran part del món es basa en el cost que li implica al servei públic fer arribar l'aigua, no pel recurs real. A més a més, les empreses que utilitzen grans quantitats d'aigua per fabricar els seus productes no paguen gairebé res per a ella o paguen només per al dret a utilitzar una font d'aigua i no pel seu volum. És necessari reformular el mercat global de l'aigua, ja que l'actual està alterant el seu cicle a través de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la destrucció d'ecosistemes i la contaminació. Els governs haurien de posar en marxa un impost per l'ús que les empreses fan de l'aigua, com ja succeeix amb la taxa que es paga per emetre gasos contaminants. Una altra idea és protegir un cicle d'aigua saludable, per exemple, oferint al Brasil un incentiu econòmic si protegeix la selva amazònica, que genera grans quantitats de pluja a Amèrica del Sud a través de l'evapotranspiració. Totes aquestes recomanacions seran presentades en una cimera sobre l'aigua de l'ONU a Nova York al març de l'any vinent. Investigacions sobre l'economia climàtica ha animat a 46 estats a introduir mercats d'emissions de carboni o impostos al carboni i centenars de programes arreu del món han intentat abordar el cost econòmic de la destrucció de la natura mitjançant els «pagaments per serveis ecosistèmics». Regne Unit, per exemple, paga els agricultors per recuperar o reforestar part de la seva terra per protegir la biodiversitat i defensar-se contra les inundacions. Tanmateix, ja existeixen actualment mercats de l'aigua a alguns països. El més ben establert és el d'Austràlia, on les autoritats treballen amb un sistema límit i de comerç. Un altre exemple són els sistemes de reg a alguns districtes dels estats occidentals dels Estats Units. Però, tal com apunten els experts, perquè sigui realment eficaç cal un mercat de l'aigua global. Xile, per exemple, utilitza moltíssima aigua per cultivar alvocats que envia a Regne Unit. Xina, per altra banda, empra grans quantitats d'aigua per processar els texans abans d'enviar-los a l'Índia. El volum d'aigua comercialitzada gairebé va duplicar-se entre 1986 i 2007 i un estudi de Nature preveu que es tripliqui entre el 2010 i el 2100 a causa del canvi climàtic. En l'actualitat, la Unió Europea està abordant la problemàtica del carboni, però tard o d'hora hauran de lidiar amb l'escassetat d'aigua com a recurs natural.

Slate Le commerce équitable: un levier de résilience et d'adaptation aux effets du changement climatiques

Els productors dels països en desenvolupament són els primers afectats per les conseqüències de l'escalfament global. Sovint es troben en primera línia enfrontant-se a ciclons, huracans, sequeres o inundacions que redueixen el volum de les collites i de vegades arriben a delmar-les. Per tant, és impossible plantejar la lluita contra les desigualtats i la pobresa a escala planetària sense tenir en compte els paràmetres climàtics i ambientals, i viceversa. Sense justícia econòmica no hi ha eficiència climàtica. Per tots aquests motius, el compromís fonamental del moviment Fairtrade/Max Havelaar amb la justícia econòmica va unit a l'acció mediambiental per donar suport als productors cap a la resiliència i l'adaptació a aquests grans reptes. Alguns productes, com el cacau, el cafè i els plàtans, només es poden conrear a l'hemisferi sud per raons climàtiques. I quan es vol apostar pel consum responsable, hom es planteja l'impacte dels productes importats. Contràriament al que es podria pensar, però, en el cicle de vida del producte, l'etapa de

transport no és la que més emet carboni. De fet, en el sector alimentari, la majoria de les emissions de CO2 resulten de la producció agrícola i els seus mètodes. Per tant, l'agricultura intensiva i industrial té un impacte molt més negatiu sobre el planeta que altres modalitats. És en l'etapa de producció on entren en joc els principals riscos ambientals: la contaminació de l'aigua, l'esgotament del sòl, la desforestació, la pèrdua de biodiversitat i els problemes de salut de les poblacions. Les normes a respectar inclouen, per exemple, la prohibició de l'ús de pesticides considerats com els més perillosos, l'ús del control biològic el més aviat possible, la gestió controlada de l'aigua amb recuperació i optimització del consum, la prohibició dels transgènics, l'estudi i preservació de la biodiversitat a les parcel·les o fins i tot tractament sostenible de residus. Finalment, la prima de desenvolupament que reben les cooperatives implicades en el comerç just representa una palanca col·lectiva important. És una eina d'inversió col·lectiva per al futur. Així, algunes organitzacions l'utilitzen per desenvolupar projectes agroecològics ambiciosos i innovadors, lluitar contra la desforestació, millorar les pràctiques agrícoles i també projectes per diversificar les fonts d'ingressos perquè els productors siguin més resilient.

Ciara Nugent A Global Price on Water Might Help Tackle Climate Change

La nostra despesa econòmica en la factura de l'aigua està completament allunyada de l'impacte real que té aquest recurs natural en les nostres vides. Els preus de l'aigua residencial a gran part del món es basa en el cost que li implica al servei públic fer arribar l'aigua, no pel recurs real. A més a més, les empreses que utilitzen grans quantitats d'aigua per fabricar els seus productes no paguen gairebé res per a ella o paguen només per al dret a utilitzar una font d'aigua i no pel seu volum. És necessari reformular el mercat global de l'aigua, ja que l'actual està alterant el seu cicle a través de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la destrucció d'ecosistemes i la contaminació. Els governs haurien de posar en marxa un impost per l'ús que les empreses fan de l'aigua, com ja succeeix amb la taxa que es paga per emetre gasos contaminants. Una altra idea és protegir un cicle d'aigua saludable, per exemple, oferint al Brasil un incentiu econòmic si protegeix la selva amazònica, que genera grans quantitats de pluja a Amèrica del Sud a través de l'evapotranspiració. Totes aquestes recomanacions seran presentades en una cimera sobre l'aigua de l'ONU a Nova York al març de l'any vinent. Investigacions sobre l'economia climàtica ha animat a 46 estats a introduir mercats d'emissions de carboni o impostos al carboni i centenars de programes arreu del món han intentat abordar el cost econòmic de la destrucció de la natura mitjançant els «pagaments per serveis ecosistèmics». Regne Unit, per exemple, paga els agricultors per recuperar o reforestar part de la seva terra per protegir la biodiversitat i defensar-se contra les inundacions. Tanmateix, ja existeixen actualment mercats de l'aigua a alguns països. El més ben establert és el d' Austràlia, on les autoritats treballen amb un sistema límit i de comerç. Un altre exemple són els sistemes de reg a alguns districtes dels estats occidentals dels Estats Units. Però, tal com apunten els experts, perquè sigui realment eficaç cal un mercat de l'aigua global. Xile, per exemple, utilitza moltíssima aigua per cultivar alvocats que envia a Regne Unit. Xina, per altra banda, empra grans quantitats d'aigua per processar els texans abans d'enviar-los a l'Índia. El volum d'aigua comercialitzada gairebé va duplicar-se entre 1986 i 2007 i un estudi de

Nature preveu que es tripliqui entre el 2010 i el 2100 a causa del canvi climàtic. En l'actualitat, la Unió Europea està abordant la problemàtica del carboni, però tard o d'hora hauran de lidiar amb l'escassetat d'aigua com a recurs natural.

Fanny Parise Les partisans de l'éco-responsabilité sont-ils des «enfants gâtés» du capitalisme?

El capitalisme responsable és un model que ha de permetre la prosperitat econòmica, alhora que dona respostes als reptes ecològics i socials: és a dir, aconseguir desvincular el creixement econòmic i la destrucció del planeta. Actualment, s'està parlant de desacoblament relatiu, perquè encara que s'observa una baixada del consum de recursos i dels impactes ambientals, la producció continua augmentant. En el seu assaig, *Les Enfants gâtés. Anthropologie du mythe du capitalisme responsable*, (Payot, 2022), l'autora analitza la funció social de l'ecoresponsabilitat no només per donar suport a la transició socioecològica, sinó sobretot per garantir el manteniment de l'ordre social. La seva investigació identifica dos grups socials. El primer està format per una elit cultural mediàtica-creativa formada per graduats de les grans escoles. Són líders d'opinió, que abracen lluites progressistes, tant socials com ecològiques, com la justícia social o l'emergència ecològica. Ofereixen solucions, ideològiques i pràctiques, als mals del nostre temps, i animen la població a prendre les mateixes opcions de vida. Per a ells, la sobrietat esdevé un nou signe de prestigi social. Consumir de manera ecològica s'està convertint en una nova norma. Aquest nova convenció col·lectiva comporta, juntament amb nous canvis normatius, noves maneres de produir i distribuir. El segon grup és constituït per les classes mitjanes i altes occidentals i tenen en comú que no volen renunciar a la comoditat de la seva forma de vida. Qualsevol disminució del consum es veu com una regressió que no és culturalment acceptable, però estan disposats a acceptar-ne la reinvençió.

Innovación, ciencia y tecnología

Jonathan White WhatsApp Europe?

L'abril de 2021, el *New York Times* va informar que l'acord de la Unió Europea amb Pfizer sobre la vacuna contra la COVID-19 s'havia negociat mitjançant una sèrie de missatges de text i trucades entre la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, i el director executiu de la companyia. Aquest suggeriment de negociació individual sobre un assumpte d'alt perfil va causar molta polèmica i es va demanar que els missatges es fessin públics. La Comissió s'hi va negar, dient que no disposava dels registres. A petició de la defensora del poble europea, Emily O'Reilly, l'executiu supranacional europeu està revisant les seves polítiques sobre quin material opta per retenir, mentre que els eurodiputats demanen a la Comissió que reveli els contractes de vacunes. Les preocupacions sobre la diplomàcia dels missatges de text fa temps que existeixen. El que el president del Consell Europeu va enviar als caps d'estat de la UE va ser objecte d'una sol·licitud d'accés sense èxit el 2018. Però amb la pandèmia aquestes preocupacions es van incrementar. La suspensió de les reunions presencials va suposar que gran part de la governança es

traslladés en línia. Les interaccions que abans eren presencials ara duïen a terme en forma electrònica, en el mateix moment en què la UE s'enfrontava a algunes de les decisions més importants de la seva història. Però els dubtes plantejats pels missatges van més enllà d'això. Més que una qüestió de responsabilitat es tracta de com es prenen les decisions clau en el moment. A mesura que les discussions passen de les àrees físiques a l'espai virtual del grup de xat, es mouen en un món d'una informalitat augmentada i d'inclusió i exclusió estratègiques. Hi ha certs aspectes en què la governança multinivell sembla especialment vulnerable a aquests mètodes. Les complexes estructures institucionals conviden moviments per evitar les llargues cadenes de comandament i establir contactes directes entre els dirigents. La dependència de la presa de decisions consensuades entre un gran nombre d'actors convida a utilitzar canals secundaris per establir acords. Es pot suposar que la tecnologia de missatgeria és ara central per a la resposta de la UE a crisis, com la invasió d'Ucraïna per part de Rússia. La ràpida introducció de sancions al llarg d'un cap de setmana a finals de febrer de 2022 porta els distintius d'aquest tipus de presa de decisions. Però al final sabem molt poc. Tot el que podem estar segurs és que aquests mètodes tendeixen a escapar de l'escrutini públic i afavoreixen un mode de funcionament més personalitzat. Tot i que la recerca de la transparència per part del defensor del poble és benvinguda, la qüestió central és com garantir que les decisions es prenguin democràticament.

Kris Shrishak & Risto Uuk The EU AI law will not be future-proof unless it regulates general purpose AI Systems

La Llei d'intel·ligència artificial (IA) de la Unió Europea, publicada l'abril de l'any passat, corre el risc de posar en perill als clients i la ciutadania pel que fa als sistemes d'IA de propòsit general. Aquests tipus de sistemes poden realitzar una àmplia gamma de tasques i funcions, des del reconeixement d'imatges o de veu, la generació d'àudio o vídeo, la detecció de patrons, la resposta a preguntes o la traducció. Això permet que puguin emprar-se per a una gran quantitat de serveis, com poden ser la creació d'anuncis o els assistents de decisions. No obstant això, ja hi ha casos de sistemes d'IA de propòsit general que han propagat contingut extremista, han mostrat un biaix antimusulmà o han revelat dades personals. El quid de la qüestió és que, segons el contingut de l'acta de la Unió Europea, la responsabilitat d'aquests sistemes recau sobre els clients i no sobre els mateixos desenvolupadors. Això crea molts problemes. En primer lloc, per a corregir el comportament d'un d'aquests sistemes és necessari accedir al seu conjunt de dades d'aprenentatge i només pot accedir personal format de l'empresa desenvolupadora. En segon lloc, fer canvis en aquests sistemes implica una despesa econòmica molt alta que poques empreses com a clients poden permetre's. Aquesta responsabilitat hauria de recaure sobre les grans empreses de desenvolupament, sovint situades fora de la Unió Europea. Finalment, aquests sistemes haurien de ser revisats a fons abans que surtin al mercat per evitar comportaments estranys com els citats anteriorment. Un d'aquests sistemes amb un biaix racista o sexista podria tenir grans conseqüències en la ciutadania en un futur. Per tant, la Unió Europea hauria de fer alguns canvis en la seva llei per a garantir la seguretat.

David Bollero La incògnita de los ataques a infraestructuras críticas

Els ciberatacs contra les infraestructures crítiques són una realitat. Es tracta d'amenaques que planen sobre sectors com l'energètic, el sanitari, el financer, l'aigua... i que poden arribar a afectar perillosament milions de persones de manera simultània. Tot i els riscos que comporta, la col·laboració internacional entre Estats ni és tan estreta ni tan fluida com caldria esperar. Així ho posa de manifest un informe recent de l'Institut de les Nacions Unides de Recerca sobre el Desarmament (UNIDIR), l'institut autònom de l'ONU especialitzat en desarmament. La resolució 2341 del Consell de Seguretat de les Nacions Unides estableix que cada Estat decideix què constitueix la seva infraestructura vital, però tal com destaca l'informe d'UNIDIR, les definicions varien significativament. Aquest problema no és fútil, ja que no comptar amb una definició general d'infraestructura nacional crítica, identificant els sectors i subsectors que hi participen, dificulta poder elaborar llistes d'actius rellevants o establir xarxes nacionals i internacionals de resolució de crisi. Unes de les conseqüències directes és el nombre real de ciberatacs d'aquest tipus és una incògnita, ja que es produeixen nombroses discrepàncies en funció de qui tractar de xifrar-los. Tal com destaca UNIDIR, el mateix Comitè Internacional de la Creu Roja posa èmfasi en la dificultat d'avaluar quantes operacions no van ser detectades, quin abast real han tingut els atacs a la infraestructura, o si s'han establert accessos encoberts per a ús futur. Així, el Grup d'Experts Governamentals (GEG) de l'ONU sobre els avenços en l'àmbit de la informació i les telecomunicacions en el context de la seguretat internacional va proposar el 2015 una norma internacional destinada a facilitar la cooperació internacional en cas d'una operació cibernètica contra la infraestructura crítica. Aquesta col·laboració sembla cada vegada més imprescindible perquè els atacs cada cop són més complexos i sofisticats, amb una extraordinària capacitat de propagació que, després de l'expansió del teletreball amb la pandèmia, s'ha vist encara més incrementada. Amb una col·laboració molt més estreta entre països hi hauria una major transparència i un millor intercanvi d'informació en tot allò que afecta les infraestructures crítiques (incloent-ne la definició), així com l'establiment de canals de comunicació específics i protocols i procediments per facilitar els fluxos d'informació. Una part clau d'aquesta col·laboració són els exercicis de proves regionals i internacionals periòdics, que testen el mecanisme de tots els procediments adoptats. Entra en joc, però, tota la geopolítica, que posa traves a l'assistència entre estats per limitar o aturar ciberatacs, com ha quedat més que evidenciat amb l'escàndol de Pegasus.

TechMonitor AI in the energy sector: Middle East must leverage machine learning to better track and reduce emissions

Les empreses de gas i petroli de l'Orient Mitjà han començat a emprar sistemes d'intel·ligència artificial (IA) d'autoaprenentatge per tal de reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle. Aquestes indústries són responsables d'aproximadament el 10% de les emissions directes i el 40% de les indirectes globals de diòxid de carboni. Tanmateix, a la COP26, més de 450 empreses del sector van comprometre's a assolir les emissions

netes de carboni zero per a l'any 2050. Gràcies a la IA, les empreses són cada cop més capaces de generar una imatge de la seva petjada d'emissions, increïblement complexa. Poden realitzar seguiments predictius de les emissions de carboni d'un jaciment de petroli en concret fins a fer anàlisis potencials de producció de petroli en un jaciment determinat, reduint així el nombre de pous que cal perforar i optimitzant l'emmagatzematge de CO₂ que es pot utilitzar en la producció d'oli difícil d'aconseguir. Tot això té com a resultat emmagatzemar el diòxid de carboni sota terra, en lloc d'alliberar-lo a l'atmosfera. L'estructura obsoleta tecnològica de molts sectors de la indústria petrolera i de gas no han estat favorables per a la recollida de dades precises, tenint efectes negatius per a la capacitat de modernització del sector en conjunt. No obstant això, la increïble evolució dels sistemes de IA juga ara un paper fonamental a l'hora de millorar l'eficiència del petroli i el gas. Un altre gran repte és el de reduir les emissions mesurades en els tres àmbits de la cadena de subministrament. A la indústria del petroli i el gas, les emissions indirectes que resulten de l'activitat d'una empresa determinada representen fins al 75% de les emissions.

... Y también recomendamos

[Alona Ferber Israel's double standard on flag-waving is a risk to democracy](#)

[Knar Khudoyan The 'revolution of millionaires' in Armenia is turning increasingly tense](#)

[Jérémie Gallon Europe's east gets its day](#)

[David Lammy Johnson is desperate. His illegal plan in Northern Ireland is just designed to save himself](#)

[Pablo Batalla Cueto La 'Demokratia' ateniense es una excepción histórica: los pobres gobernaban directamente](#)

[Amy Mackinnon & Mary Yang The Booming Export of Authoritarianism](#)

[Kate Pickett The paradox of inequality](#)

[The Financial Times Editorial Board Sri Lanka's problems are an alarm call for emerging Markets](#)

[Agustí Fernández de Losada & Eugene Zapata Garesché Hacia una «red ideal» de ciudades](#)

Felipe Romero Moreno Facial recognition technology: how it's being used in Ukraine and why it's still so controversial